

Laduilla ja rasteilla

Pirkkalan Hiihtäjät 50 vuotta

1967-2017

Laduilla ja rasteilla

Pirkkalan Hiihtäjät 50 vuotta

KIRJOITTAJA: Johannes Turunen

KUVAT: Jouko Karppanen, yksityishenkilöt, seuran arkisto

GRAAFINEN SUUNITTELU JA TAITTO: Mainospiste Erja Lehto

PAINO: Grano, Tampere 2017

KUSTANTAJA: Pirkkalan Hiihtäjät ry

KANSIKUVISSA: Eino Karppanen, Ari Saarijärvi ja Emmi Palonen

Pirkkalan Hiihtäjät 50 vuotta

1967-2017

Sisältö

Lukijalle	6
Alkutaival	9
Oma hiihtoseura	9
Toivion vai koko pitäjän seura?	10
Uutta energiaa	12
<i>Hannes Heikkinen</i>	13
Edustushiihtäjät kärjessä	15
<i>Jorma Laukkanen</i>	16
<i>Pertti Paukkunen</i>	16
<i>Esko Rantanen</i>	17
<i>Mervi Mäkelä</i>	20
Työtä ja voitonhetkiä	21
Ladut	21
Talkootyötä	24
Suunnistus viralliseksi lajiksi	26
Heti vauhtiin	26
Kartta, suunnistajan pelikenttä	29
Jukolassa tasonmittaus	30
Menestysvuosi 1992	32
<i>Eino Karppanen</i>	34
Vahvoja toiminnan vuosia	38
Nuorta voimaa seuran johtoon	38
<i>Jouko Karppanen</i>	38
Johtokunta päättää	42
Taloudenhoito aina esillä	45
Nuorisovalmennus tuo tuloksia	48
Hiihtokouluja ja tehoryhmiä	48
<i>Pekka Pakkanen</i>	50
<i>Lauri Pyykönen</i>	56
<i>Marika Hara</i>	58
<i>Eveliina Piippo</i>	59
<i>Markus Sinijärvi</i>	60
<i>Eevert Toivonen</i>	63
Uutta vuosituhatta eteenpäin	65
Uusi laji, salibandy	65
Jotakin on muuttumassa	66
Hiihdon lähettiläs	70

Lukijalle

Pirkkalan Hiihtäjät täyttää 50 vuotta 21.4.2017. Hiihtäjät on löytänyt paikkansa pirkkalalaisessa kilpa- ja kuntourheilussa, vaikka perustamisen aikoina moni povasikin uudelle seuralle äkkikuolemaa.

Paljon on Pirkkala muuttunut niistä ajoista, kun alkutalvisin harjoiteltiin Härmälän kentän viereisillä nurmikoilla koska kentän länsipäähän rakennetulla kuntoradalla ei ollut vielä riittävästi lunta. Nykyään aluetta halkoo moottoritie ja ympäristö on täynnä yritys- ja liikerakennuksia sekä asutusta. Hiihtäjien toiminta on siirtynyt oman kylän koululle Toivioon. Sieltä alkaa latuverkosto, jota seura yhdessä Pirkkalan kunnan kanssa ylläpitää.

Aluksi lajina oli vain hiihto, mutta 1980-luvun alussa alettiin seuran nimissä myös suunnistaa. Seuraavalla vuosikymmenellä nuoret hiihtäjät innostuivat salibandystä ja myös maastojuoksu kuului oheislajina harjoitteluun.

Nuorten liikuttaminen oli alusta alkaen seuran ohjelmassa, vaikka painopiste oli voimakkaasti mieshiihdossa, jossa menestyttiin jopa valtakunnallisesti. 1970-luvun loppupuolella ja erityisesti seuraavalla vuosikymmenellä toiminnan pääpaino siirtyi nuoriin ja siellä se on pysynyt nykyhetkiin asti. Nuorten valmentajia ja ohjaajia on vuosien kuluessa koulutettu runsaasti.

Seuralle kehitettiin 1990-luvun loppupuolella toimiva hiihdon ja suunnistuksen kilpailuorganisaatio.

Kun voitiin järjestää jopa 700 osanottajan kilpailutapahtumia, saatiin seuran kassaan myös kipeästi kaivattuja varoja.

Pirkkalan Hiihtäjät on ollut perustamisestaan lähtien merkittävä hiihdon ja suunnistuksen olosuhteiden kehittäjä. Seura on palkittu Pirkkala-palkinnolla kuntourheilun eteen tehdystä työstä Pirkkalan kunnassa.

Pirkkalan Hiihtäjät on kasvattanut monia tänä päivänäkin huipulla hiihtäviä ja suunnistavia urheilijoita. Lähikuntien vahvat hiihtoseurat ja niiden laajemmat tarjonnat houkuttelevat kuitenkin

urheilijoita seuravaihtoihin. Hiihtäjien rooli kasvattajaseurana ja hiihdon lähettiläänä on näin korostunut. Lisäksi viime talvien vähälumisuuteen ei Pirkkalassa ole kyetty reagoimaan kuten naapurikunnissa, joissa tarjotaan hiihto-olosuhteita tykki- ja varastolumilla. Keinolumiladut Pirkkalasta vielä puuttuvat, mutta toivottavasti asia korjaantuu lähivuosina.

Tämä puolen vuosisadan historia on läpileikkaus Pirkkalan Hiihtäjien toiminnasta. Samalla se on kunnianosoitus niille rohkeille miehille, jotka ennakkoluulottomasti päättivät perustaa uuden urheiluseuran ja tahtoivat kehittää hiihtomahdollisuuksia Pirkkalan kunnassa.

Puheenjohtaja Jouko Karppanen

Alkutaival

OMA HIIHTOSEURA

Miehiä oli yhdeksän, nuorehkoja ja innokkaita kuten urheiluseuran perustajien tuli ollakin. Heitä kiehtoi ajatus omasta Pirkkalan hiihtoseurasta. Seuraa oli kaivattu ja suunniteltukin, mutta toistaiseksi vain puheissa. Kilpahiihtoa harrastettiin, mutta saman kylän hiihtäjät kisasivat kuka missäkin seurassa. Kaveripiirissä jokainen hoiteli harjoittelunsa, huoltonsa, kilpailumatkansa ja muut asiansa omatoimisesti, eikä taustayhteisöiltä suuremmin saatu apua. Monet heistä olivat oivallisia sivakojia, eivät kilpalatujen nimimiehiä, mutta eivät tuloslistojen täytettäkään. Eteenpäin ja ylöspäin oli pyrkimys, joten haaveen toteuttamiseksi oltiin valmiita käärimään hihoja.

Maaliskuussa 1967 pidettiin Toivion koululla ensimmäinen palaveri, mutta vielä ei ollut valmiutta päätöksentekoon. Asia oli kuitenkin pinnassa ja pian yritettiin uudelleen. Huhtikuun 21. päivänä 1967 oli pirkkalalaisia hiihdon ystäviä pyydetty lehti-ilmoituksella saapumaan Toivion koululle. Kutsu sai paikalle kourallisen, pääosin toiviolaisia lajiharrastajia. Reilun tunnin keskustelun jälkeen hiihdon erikoisseura päätettiin yksimielisesti perustaa. Viikkoa myöhemmin, ensimmäisessä johtokunnan kokouksessa seuralle saatiin nimi: Pirkkalan Hiihtäjät.

Ensimmäinen johtokunta:

Puheenjohtaja Heikki Suomi

Sihteeri Rauni Kolkkinen

Rahastonhoitaja Hannes Heikkinen

Jäsenet Eino Karppanen, Topi Suomi, Urho Hautakoski, Simo Grönfors
varajäsenet Veikko Antosalo, Pauli Maijala, Hannes Puhakka

Tiedettiin, että uuden organisaation alkutaival vaatii reipasta työtä. Oli yhdistyslain antamat velvoitteet, muun muassa organisaation määrittely, jäsenhankinnan, taloustoiminnan ja valmennuksen suun-

nittelu. Harjoitteluolosuhteitakin sopi miettiä. Myös suunnistuksesta puhuttiin, mutta aluksi haluttiin keskittyä vain hiihtoon. Ajatus oli, että kun seura saa ytyä toimintaansa, monia kiinnostavaan suunnistukseen palataan. Suositeltiin, että rasteja sopi hakea siihen asti Tampereen Yrityksen paidassa.

Tärkeimmälle vakanssille, seuran puheenjohtajaksi valittiin Heikki Suomi. Maalarin ammatissa työskentelevä Suomi oli SKDL:n kunnanvaltuutettu, suorapuheinen mies, joka tunnettiin Pirkkalassa hyvin. Hän oli touhunnut paikkakunnan yleisseurassa Virissä, mutta räväkkänä sanojana oli ajautunut siellä sivuraiteelle. Todennäköistä oli, että välirikko viriläisten kanssa vaikutti osaltaan Suomen hakkuuteen perustaa uusi seura. Suora toimija ja sellaista uusi seura tarvitsi. Uusi puheenjohtaja järjestikin seuran talkooporukalle pian hyviä maalausurakoita, joilla saatiin seuran talouteen mukavaa myötätuulta. Vastasyntyneellä kun ei perustamishetkellä ollut penniäkään rahaa irtaimistosta puhumattakaan. Suomen harteille jäi monen pienen asian hoito, kuten yhdistysrekisterianomuksen teko, hiha- ja rintamerkkien tilaaminen ja salivuoron anominen Toivion koulun johtajalta Paavo Raiviolta. Toinen monen toimen mies Eino Karppanen monisti kunnanvirastossa hiihto-ohjeita jaettavaksi hiihtäjille.

TOIVION VAI KOKO PITÄJÄN SEURA?

Uudelle hiihtoseuralle oli Pirkkalassa tilaus. Paikkakunnalla toimivat Pirkkalan Viri ja Pirkkalan Pirkat olivat isohkoja pitäjäseuroja, joilla molemmilla oli hiihto ohjelmassaan. TUL:n seura Viri oli voimakkaasti painottanut toimintansa lentopalloon, jalkapalloon ja naisvoimisteluun. Hiihtoa oli kuitenkin oltava tarjolla vaihtoehtona SVUL:oon kuuluvalla Pirkkoille. Poliitiikkaa väritti tuolloin reippaasti seuratoimintaa. Työläisseuran ja porvariseurannan kamppailu erityisesti kunnan tukimarkoista oli kovaa, joskus repivääkin. 1960-luvulla Pirkkojen latumenijät pärjäsivät paremmin. Kun parhaat nuoret siirtyivät isoimpiin naapuriseuroihin, toiminta alkoi Pirkkoissakin hiljalleen hiipua. Pirkat touhusi paljon Lastenojanvuorella, jonne oli rakennettu pieni hyppyrimäki ja raivattu latupohjia. Joidenkin silmissä

Eino Karppasen vauhdikasta menoa 1960-luvulla.

kimmelsi haave Lastenojanvuoren hiihtokeskuksesta. Myös Pirkan Pirtin kulmilta lähti kuntopolkuja, jotka ulottuivat Kyöstillä ja Lastenojanvuorelle asti.

Viri kuultuaan viestejä uuden seuran perustamisaikeista, yritti viritellä kuntakeskuksesta syrjässä olevaan Toivioon uutta hiihtotoimintaa. Seurassa pelattiin kovatasoista lentopallo ja sen tukipylyvä oli kunnan liikuntasihteeri Reijo Mikkonen. Hän ei ollut lainkaan innostunut uudesta hiihtoseurasta. Hänen mielestään kaksi TUL:n hiihtoseuraa on Pirkkalassa liikaa ja uudelle, kotipesänsä Toiviossa pitävälle tulokkaalle ennustettiin nopeaa loppua. Kävi kuitenkin niin, että energinen Hiihtäjät lykki latua vauhdikkaasti eteenpäin ja väsyneellä Virillä oli edessä umpihanki. Vähäeleisesti, mutta määrätietoisesti Hiihtäjien toiminta levittäytyi koko kunnan alueelle.

Työväen Urheiluliittoon liittyminen oli seuran perustajille itsessään selvä. Pian Heikki Suomi sai TUL:n Tampereen piiristä, keskusliitosta ja liiton hiihtojaostosta kirjeet, joissa seura toivotettiin tervetulleeksi työläisurheiluväen rintamaan kasvattamaan ajattelevia työläisnuoria. Työläispohja olikin vankka, sillä suurin osa Hiihtäjien jäsenistä työskenteli Valmetin tehtaalla Härmälässä. Oli sorvaajia, viilaajia, höylääjiä, hitsaajia ja asentajia.

Isoihin juna- ja lentokoneprojekteihin tarvittiin runsaasti vahvaa työvoimaa. Monet eri puolilta Suomea saapuneet miehet perustivat perheen ja rakensivat kotinsa Haikkaan, Killoon tai Toivioon. Kun elämisen perusasiat saatiin kuntoon, jäi vapaata aikaa. Monille miehuinen harrastus oli urheilu. Mahdollisuus liittyä uuteen, tuttujen miesten perustamaan hiihtoseuraan kiinnosti.

Jäsenkirjuri Eino Karppasen listoilla oli 1967 syksyllä 27 jäsentä. Uudet jäsenet kirjattiin huolellisesti johtokunnan pöytäkirjaan. Aktiivihiihtäjiä tuli erityisesti Rantaperkiön Iskusta. Muun muassa aikaisemmin Kiteeltä Toivioon muuttanut Eino Karppanen ja savolaislähtöinen Hannes Heikkinen olivat hiihtäneet Iskun porukoissa. Miehet olivat tyytymättömiä seuraansa. Talkootyö tamperelaisseuralle kelpasi, mutta hiihtäjien suuntaan tuki oli niukkaa. Sen sijaan paini, lentopallo ja naisvoimistelu saivat nauttia talkoolaisten työn tuloksista. Tosiasia on, että hiihtäjien syrjintä antoi alkusysäyksen Karppaselle ja Heikkiselle uuden seuran perustamiseen.

Hiihtäjien jäsenrekisteriin saatiin myös naisten ja lasten nimiä, lähinnä hiihtäjien perheenjäseniä. Kymmenen vuotta myöhemmin jäsenmaksuja kerättiin jo 141 henkilöltä, eikä joukossa ollut ”jo hau-tuumaalla olevia”, kuten toimintakertomuksessa vakuutetaan. Viisi vuotta tästä eteenpäin jäsenmäärä oli taas kasvanut sadalla.

UUTTA ENERGIAA

Hiihtäjien vauhdikas ”alkuhekuma” huomattiin ja toiminta herätti kiinnostusta hiihtopiireissä. Eino Karppanen vei aktiivihiihtäjiä tiiviiseen tahtiin lenkeille Toivion mäkisille poluille, Heikki Suomen ohjaama poikien voimisteluryhmä teki niittoliikkeitä Toivion koulun

salissa ja Hannes Heikkinen opetti juoksutekniikkaa. Tyttöjäkin saatiin mukaan ja heitä ohjasi nuori Pirkko Pitkänen (nyk. Jäppinen). Hiihtokilpailujen järjestäminen alkoi heti. Aluksi harjoiteltiin pienen kilpailujen toimeenpanoa, mutta parin vuoden kuluttua Hiihtäjien järjestelykoneisto hoiteli jo piirin mestaruuskisoja ja kansallisia koitoksia. Kunnan liikuntatoimiston kanssa toki tehtiin yhteistyötä latu- ja välineasioissa.

Työväen Säästöpankkiin avatulle tilille alkoi tulla eloa. Kun nimismieheltä oli saatu elinkeinolupa, voitiin käynnistää kesäaikainen kioskitoiminta Salomaantien ja Kärppäkallion kulmassa. Kioski ostettiin 100 markalla, se remontoitiin talkoilla ja avattiin. Ensimmäinen suurempi takapakki tuli, kun ilmeni, ettei kioskin myyjä omistanutkaan kiinteistöä. Monien kiemuroiden jälkeen tehtiin kahden vuoden vuokrasopimus oikean omistajan kanssa ja pääosin talkoopohjainen myyntityö saatiin käyntiin. Sopimus uusittiin 1970.

Veikkausasiamiestoimintaan tuli tehoa Valmetin kautta. Valmetin työntekijöiltä saatiin täytetyt veikkauslomakkeet, jotka tuotiin Hiihtäjien kioskille leimattavaksi. Asiakkuus oli niin tuottavaa, että toimissa kunnostautuneet Koskinen ja Jaakkola vaimoineen kustannettiin Tampereelle ravintolaan syömään. Hannes Heikkinen vaimonsa Hellyn kanssa sai luvan hoitaa isännöyttä. Veikkauksen asiamiestulot olivat tilinpäätöksessä useana vuonna lähes kolmannes seuran kokonaistuloista. Toisen kolmanneksen muodosti kunnan avustus ja loput markat kerättiin Pirkkalainen-lehden jakotyöstä ja jätepaperin keräyksistä. Veikkauksen asioinneissa ja seuran taloustoiminnoissa keskeinen hahmo oli rouva Helly Heikkinen. Hän teki miehensä Hannen kanssa seuran hyväksi vapaaehtoistyötä 1989 asti, jolloin he muuttivat Mikkeliin.

HANNES HEIKKINEN
kuumaverinen savolainen

Kilpahihtoa harrastava, Kuopiosta Tervon pitäjältä Tampereelle muuttanut Hannes Heikkinen oli sopiva mies hiihtohenkiseen Valmetin työyhteisöön. Savon mies rakensi vaimonsa Hellyn kanssa omakotita-

lon Toivioon, lähelle työpaikkaansa. Vuonna 1932 syntyneen Heikkisen hämäläinen hiihtoura alkoi Rantaperkiön Iskussa. Kun omaa pirkkalaisseuraa alettiin suunnitella, oli ”kuumaverinen Hanski” yksi innokkaimmista touhunmiehistä. Kuumaverinen siksi, ettei kovallakaan pakkasella hänen käsissään näkynyt hiihtosormikkaita. Omat kilpaladut alkoivat olla 1960-luvun lopulla kierretyt ja Heikkinen keskittyi Hiihtäjissä hallintotehtäviin ja latuhommiin. Aluksi hän toimi rahastonhoitajana ja myöhemmin puoli vuosikymmentä puheenjohtajana.

Oman metalliyrityksen perustaminen 1970-luvun alussa oli seuran kannalta mainio asia. Heikkisen metallipajassa rakennettiin seuralle monenmoisia latu- ja lanauslaitteita, rastipukkeja ja vielä tänäkin päivänä makkaranpaistossa käytettävä rosterigrilli. Vaimo Helly toimi muun muassa rahastonhoitajana, veikkausasiemiehenä ja kilpailujen kanttiinihoitajana.

Heikkiset muuttivat 1989 Mikkelin Vanhamäkeen, mutta yhteydet Toivion suuntaa eivät katkenneet. Heikkisiltä löytyi aina kilpailijoille yöpymispaikka, kun kisareissut suuntautuivat Mikkelisiin päin. Vuonna 2009 Jukolan viesti kisailtiin Mikkelissä ja silloinkin Hannes tarjosi kerrostalokolmionsa joukkueille majoitustilaksi.

Hannes tunnettiin määrätietoisena ja jämäkkänä miehenä. Usein hän lausahti sanat ”peli on raakaa mutta reilua” pilke silmäkulmassa.

Hiihtäjät toivoi kunnalta reilumpaa avustamista. Kaikkia kuntalaisia hyödyttävän latuverkoston rakentaminen ja ylläpitäminen vaati talukooryhmiltä kovaa urakointia. 1970-luvun avustusten jaot närkästyttivät, varsinkin kun Virille osoitettiin kahdeksan kertaa suurempia avustusmäärärahoja. Pertti Saarijärvi oli joinakin kausina liikuntalautakunnan jäsen, mutta hän Hiihtäjien johtokunnan jäsenenä oli avustuskohdalla käsiteltäessä jäävi.

Kioskin hoitajia jouduttiin välillä vaihtamaan, kun tavarat ja rahat eivät täsmänneet, myyntitilityksiä ei kuulunut seuran tilille ja paikkatkin kioskillä olivat sekaisin. Seuran sihteerinä 1970 toiminut Pertti Saarijärvi joutui ottamaan toiminnan yhdeksi kesäksi erityistarkkailuun. Sauhuajat vaihdettiin vakaampaan henkilökuntaan ja laadittiin tarkka talkoolista. Kyseisen vuoden tilikokouksiakin jouduttiin pitä-

mään useita, ennen kuin tilit voitiin hyväksyä.

Kuntoradasta puhuttiin paljon. Valaistun kuntoladun rakentaminen Pirkkalan kuntakeskukseen oli seurojen ja kunnan tavoitelistalla. Hiihtäjiä kiinnosti erityisesti vaativien reittien rakentaminen Toivion laajojen metsäalueiden mäkiin, notkelmaisiiin, mutta hieman louhikkoisiin maastoihin. Ennen kuin seura sai luvan tehdä latutöitä Toivion koulun maastoissa, harjoituksia pidettiin paljon lentokentän länsipäässä, jossa oli kuntopolku ja latuja. Kun Fougamagisterit ylisivät vieressä, ei paikka ollut tietenkään ihanteellinen ulkoilumaasto.

Rauma-Repola (nyk. UPM) oli Toivion alueen iso maanomistaja. Heidän kanssa seuran edustajat neuvottelivat reittien rakentamisesta tuloksekkaasti. Metsäyhtiötä edustava metsäpäällikkö Alapulli antoi luvan rajoitettuun puiden kaatoon reiteiltä, mutta kaadetut puut piti kuljettaa heti pois näkyvistä. Alapulli selvitti, että hankkeen käsittely ison laitoksen päättävissä elimissä olisi byrokraattista ja hidasta. Suoralla toiminnalla päästäisiin heti työhön, jos asioita ei suuremmin käsitellä julkisuudessa.

EDUSTUSHIIHTÄJÄT KÄRJESSÄ

Johtokunnan hyväksymien uusien jäsenien joukossa oli henkilöitä, joilla oli osaamista ja intoa hiihdon lisäksi myös järjestöasioiden hoitamiseen. Tällaista tietotaitoa omaavia olivat muun muassa Pekka Pakkanen ja Pertti Saarijärvi. Urjalan Kehron kylästä kotoisin olevalle Pekalla oli kokemusta ja tietoa monesta lajista. Vammalasta Toivioon 1967 muuttanut Pertti oli hiihdon lisäksi mainio suunnistaja. Molempien vaikutus Hiihtäjien tulevien vuosikymmenten toimintaan oli painava. Myös Toivion koulun talonmies Eino Valkeejärvi teki monenlaista seuratyötä. Kun Eino jäi eläkkeelle niin talonmiehen töitä jatkoi Topi Suomi. Aina kun kunnalta liikenä kelkka lainaksi oli Topi ladun teossa. Hänen vaimonsa Anneli oli myös aktiivisesti mukana hiihtokilpailujen kanttiinihommissa.

JORMA LAUKKANEN
kestävyysslajien mies

Haikkalainen Jorma Laukkanen oli monipuolinen kestävyysurheilija. Pirkan Hiihdon voiton ja Kalmarin joukkueessa soudettujen saavutusten lisäksi hieman erikoiseksi meriitiksi on laskettava maratonilla kolmen tunnin alitus paljain jaloin. Miehen nimi löytyi piirinmestaruuskilpailujen tulostiloilta yleensä ensimmäiseltä sivulta, joskus kärkipaikaltakin, kunnes 1971 urheiluvamma aiheutti katkon. Sääriilu paukahti poikki ja toipuminen kesti kauan. Laukkasta oli kosiskeltu myös Pirkkoihin. ”Pannaan harkintaan”, sanoi Laukkanen, mutta valitsi Hiihtäjät. Valinta naurattaa miestä vieläkin. Miehen työura Valmetilla oli kunnioitettavan pitkä, 45 vuotta.

PERTTI PAUKKUNEN
hiljainen, mutta sitkeä

Kansallisen tason hiihtäjä, Pirkoissa latuoppinsa saanut ja myös Pyrintöä edustanut Pertti Paukkunen kirjattiin 1968 Hiihtäjien jäseneksi. Paukkusella oli liittymiselleen ehtoja, jotka johtokunta hyväksyi. Heikki Suomi hankki kirkonkylästä kotoisin olevalle latumenijälle sukset, tossut ja verkkarit. Jokin Suomen suorasukaisissa toimissa kaiheri muita, sillä hänen menettelyään arvosteltiin. ”Eivät muutkaan ole tällaisia myötäjäisiä saaneet”, mutistiin. Suomi laski, että vähäpuheiselta Paukkuselta saadaan vastapalveluksia paitsi kilpailusuorituksina myös aktiivihiihtäjien vetäjänä. Miestä kannattaa tukea, arveli Suomi. Sakkolassa syntynyt Paukkunen vetikin 1970-luvulla miesten lenkkiryhmää ja antoi kysyttäessä harjoitteluohjeita, mutta valmentajan tehtävään hän oli liian sulkeutunut. Velimiehet Toivo ja Teuvo hiihtivät myös ja Toivo menestyikin yhdistetyssä kohtalaisesti.

Paukkunen kilpaili Salpausselällä, Puijolla ja ulkomaillakin, ainakin Neuvostoliitossa. Seura kustansi miehelle työajan menetyksiä, hierontaa, leirejä ja välineitä. 1980-luvun alussa 1937 syntynyt Paukkunen vaihtoi vielä kerran seuraa, nyt Tampereen Yritykseen. Parhaaksi saavutukseksi jäi TUL:n mestaruus 1969. Pirkkalan kunnan liikunta-

paikkojen hoitajana työskennelleen miehen hiihtoura jatkui ikämies-sarjoissa 1980-luvulle asti. Työpaikallaan Paukkusen erityisvastuuna oli Nuolialan kentän hoito.

Heikki Suomi erosi puheenjohtajan tehtävästä syksyllä 1968, koska koki saaneensa johtokunnalta epäluottamuslauseen. Varapuheenjohtaja Rauni Kolkkinen nimettiin uudeksi seuran keulamieheksi. Johtokunta oli hieman ymmällään Suomen motiiveista, eritoten kun hän ei halunnut ratkaisuaan tarkemmin perustella. Suomi ilmoitti pitävänsä skandaalin ja hälänän välttämiseksi seuran jäsenkirjan. Suomen eroilmoitus oli loppujen lopuksi vain pieni episodi. Myöhemmin vuosina hän toimi jälleen johtotehtävissä ja järjesteli seuran hyväksi monia tärkeitä hankkeita. Myös hänen poikansa Topi touhusi monissa tehtävissä ja oli ladullakin vauhdikas menijä.

ESKO RANTANEN
omien linjojen mies

Koovee:n suunnistajana menestyneen Esko Rantasen mukaantulo 1968 Hiihtäjien joukkoihin oli myönteinen asia. Jäntterä, 33-vuotias voimapesä oli oivallinen vahvistus nuorelle seuralle. Mies kuului hiihtosuunnistuksen maajoukkueeseen ja oli moninkertainen suunnistuksen SM-mitalisti. Rantanen viiletti avausosuuden, kun Koovee voitti 1966 ylivoimaisesti Jukolan viestin. Suunnistajana hän jatkoi entisessä seurassaan, mutta hiihtotulokset kirjattiin Hiihtäjille. Vielä 2000-luvulla, yli kuusikymmppisenä, mies hiihti Hämeen Viestissä pirkkalaisseuran joukkueessa. Ratamestarina ja suunnistuskouluttajana hän oli myöhemmin tärkeä mies Hiihtäjille. Rantanen oli monessa asiassa oman tiensä kulkija, mutta aina valmis, jos työntekijää tarvittiin.

Jyväskylässä kilpailumatkalla Rantanen joutui rikoksen uhriksi. Ravintolan naulakosta varastettiin miehen uusi, komea nahkatakki ja tilalle oli jätetty haiseva, vanha rytky. Huolimaton anastaja oli kuitenkin unohtanut takkinsa taskuun osoitteensa. Poliisiasemalla arveltiin, että heille tutusta osoitteesta saattaa olla vaikea lunastaa Rantasen

Pirkkalan Ympärihiihdon kilpasarja lähtemässä 40 km matkalle. Mukana Hiihtäjistä mm. nro 243 Esko Rantanen ja hänen takanaan Jukka Pyhälto sekä Jorma Laukkanen. Numerolla 201 hiihtää Veijo Pulkkinen.

takkia, mutta paikalle päätettiin kuitenkin mennä vahvistetulla patrullilla. Ovea ei avattu ja nahkatakki jäi saamatta. Rantanen uskoi jo tappionsa, mutta toisin kävi. Parin viikon päästä tuli postipaketti, johon oli siististi pakattu kaivattu nahkatakki.

Seuran perustajat olivat lähes kaikki kilpailevia hiihtäjiä, joten oli luonnollista valmennuksen painopisteen osuminen miesten edustusryhmään. Tietysti nuoria ohjattiin, valmennettiin ja kilpailutettiin, mutta ensimmäisinä vuosina aikuishiihtäjien eduista huolehdittiin erityisen tarkasti. Johtokunnan kokouksen vakioasia oli, mitä matka-, väline- ja hierontakuluja kenellekin maksetaan. Kaikki eivät pitäneet, että seuran talkoomarkat menivät ”vanhoille äijille”. Kaivattiin linjan muutosta. Vähitellen kurssia alettiin reivata nuorisourheilun suuntaan.

Nuorten ohjaukseen keskityttiin entistä paremmin. Valmetilla sähköasentajana työskentelevä Reijo Vuorinen suoritti TUL:n valmentajakursseja ja osasi antaa ohjeita harjoitteluun. Myös seuran puheenjohtajan nuijaa muutaman vuoden heilutellut Pauli Majjala kävi valmennuskursseja ja osallistui nuorten valmennukseen.

Vuonna 1973 Toivion kouluun opettajaksi tullut raumalaislähtöinen Tapani Vainio oli oivallinen vahvistus seuran johtokuntaan. Kun Paavo Raivio jäi 1975 eläkkeelle, Vainiosta tuli koulun johtaja. Hiihtohenkinen koulun johtaja oli Hiihtäjien kannalta erinomainen asia. Vainio liittyi seuraan tarkoituksenaan hiihtää kilpaa, mutta selkävaikeudet pakottivat luopumaan kilpaurasta. ”Tapsa” ennätti kuitenkin, ennen kuin selkä teki tenän, menestyä joissakin opettajien kilpailuissa.

Opettaessaan ennen Hämeeseen muuttoa Tohmajärven lukiossa kuvaamataittoa hän löysi luokahuoneesta karjalaistytön vaimokseen. Virva Vainio on hoidellut toimitsijatehtäviä ja raha-asioita Hiihtäjissä pitkän jakson.

Miesten edustusryhmään kuuluivat Pertti Paukkunen, Esko Rantanen, Jorma Hirvonen, Eino Karppanen, Veikko Antosallo, Markku Viitasaari, Heikki Lindholm, Osmo Koivisto, Antero Siikström, Hannes Heikkinen ja Pekka Nyman. 50-luvun loppupuolella ja 60-luvun alkupuolella syntyneet Kari Korpela, Jorma Paananen, Jukka Anttila, Timo Aalto, Jouko Karppanen, Petri Karppanen, Harri Pitkänen, Ilpo Heikkinen ja Janne Viteli olivat nuorempaa hiihtokaartia. Korpela muutti 1960-luvun lopulla Ruotsiin, keskittyi ampumahiihtoon ja nousi Ruotsin ampumahiihdon olympiajoukkueeseen. Tietävästi Korpela toimi myöhemmin Australiassa hiihtovalmentajana. Seuraa hetken edustanut Raimo Viilo voitti 50 km:n piirinmestaruuden 1977 ja hiihti hyvin myös seuraavana talvena.

Miehet ei olleet enää nuorukaisia, useimmat kilpahiihtäjinä pikkemminkin ehtopuolelle kääntyviä. Nuoria tulokkaita alkoi hyvän valmennustyön ansiosta nousta esiin 1970-luvun lopulla. Kalevi Kivelä, Pekka Vesala, Tarja Welling, Vesa Bomqvist, Juhani Muurasniemi, Marko Järvinen ja Paula Marjamäki olivat mm. seuran tulevaisuuden toivoja.

MERVI MÄKELÄ

outo tapaus miesten joukossa

Vaikka Hiihtäjien kilpahiihto oli rakentunut vahvasti mieshiihtäjien varaan, niin seuran paras hiihtäjä 1970-luvun lopulla oli kuitenkin nainen: Mervi Mäkelä (nyk. Parkkinen). Sulkavalta Imatran kautta Pirkkalaan muuttanut, 1952 syntynyt rouva saavutti useita mitalisijoja TUL:n mestaruuskilpailuissa.

Mervi Mäkelä löytyi hiihtoladulle Valmetin tehtaalta trukkipuskun istuimelta. Lähes harjoittelematta hän voitti Valmetin hiihtomestaruuden 1977. ”Kuvan ottivat lehteen ja siitä se hullutus alkoi”, kirjoitti hän päiväkirjaansa. Esko Rantanen maanitteli tyttöissä Sulkavan Urheilijat -41:n riveissä kisanneen naisen Hiihtäjien Hämeen Viestin joukkueeseen. Tuloksia syntyi ihmeteltävän nopeasti. Parin vuoden kulluttua hän kuului Hämeen parhaiden naishiihtäjien joukkoon. Hiihtäjien johtomiehet olivat hieman hämmentyneitä Vähäjärvellä asuvan latunaisen saavutuksista. Parissa pöytäkirjoissa käytettiin nimikettä ”naishiihtäjä” tai ”Mäkelä”. Miehiin oltiin totuttu. Parin vuoden seuraedustuksen jälkeen Mervi Mäkelä pyysi eroa, liittyi Yritykseen ja pian Pyrintöön. Paras saavutus lienee SM-hopea Pyrintön joukkueessa Hilka Riihivuoren ja Teija Niemisen kanssa. Kilpahiihtoura loppui 1985. Nykyisin hän asuu Viljakkalassa ja tekee sisustussuunnittelijan työtä omassa yrityksessään. Kuntohiihto kuuluu edelleen hiihtokaudella päiväohjelmaan.

Työtä ja voitonhetkiä

LADUT

Pian huomattiin, että ajanmukainen latujen teko ei suju ilman omaa moottorikelkkaa. Moottorikelkka oli saatava. Tammikuussa 1971 nimettiin varojen hankintaa varten keräystoimikunta, johon kuuluivat Hannes Heikkinen, Heikki Suomi ja Erkki Heimonen. Johtokunnan jäsenet Eino Valkeejärvi ja Paavo Raivio hankkivat keräysluvan Nokian piirin nimismieheltä. Myös Tampereen kaupungin poliisimestarilta päätettiin pyytää nimi keräyspaperiin. Suurin osa Hiihtäjien jäsenistä oli töissä Tampereella ja keräyslistoja voitaisiin täyttää myös siellä.

Moottorikelkalle oli tiedossa runsasta käyttöä. Toivion koulun maastoon oli raivattu asialliset 7,5, 5 ja 2,5 km:n latupohjat. Suunniteltiin, että kelkalla ajellaan Toivion latujen lisäksi Pirkkalan ympärihiihdon osuudet sekä myös kunnan hoidossa oleva uusi, 4 kilometrin pituinen valaistu kuntolatu. Kunta ei ollut vielä hankkinut omaa latukonetta. Ehkä lähes 5000 markkaa maksavan kelkan käyttökuluja voidaan peittää myymällä latutöitä kunnalle ja kenties joku haluaa sitä vuokratakin.

Kelkkarahan kerääminen kesti niin kauan, että kelkan hinta ennätti lähes tuplaantua. Ilman Heikki Suomen pontevaa otetta varainhankinnassa, hanke olisi saattanut vieläkin lykkääntyä. Velkaakin oli ennätetty ottaa. Lopulta, kun kunta tuli mukaan kustannuksiin, päästiin kaupolle. Pekka Pakkanen, Hannes Heikkinen, Eino Karppanen, Topi Suomi ja joskus joku muukin pääsi seuran omalla Lynxilla vetämään latuhöylää. Käyttöä oli niin paljon, että 1982 ostettiin toiseksi latukoneeksi Vinha-merkkinen kelkka.

Kaikilta ladun teko ei onnistunut. Taidon oppiminen vaati malttia ja kärsivällisyyttä. Laduntekijät muistelevat päättään puistellen lumisten talvien myllerryksiä kapeatelaisella kelkalla ympärihiihdon reitillä Toiviosta Hysinkiin. Saha, lapio, kirves ja kola keikkuivat usein mukana. Latuja ajettiin myös Toivion kylän pelloille, jotta lähiasukkaat ja erityisesti lapset pääsevät hiihtämään.

Latujen turvallisuuteen kiinnitettiin erityistä huomiota, koska 1970-luvun puolivälissä yleistyneet kevyet lasikuitusukset eivät enää laskuissa olleet yhtä jämäkät kuin puiset sälesukset. Uusien sivakoiden huolto- ja voitelukoulutukseen osallistuttiin sen mukaan mitä oli tarjolla ja pian sitä järjestettiin itsekin omalle väelle.

Latupohjien rakentaminen Toivioon on ollut kymmenien vuosien urakka ja jatkuu edelleen. Metsäyhtiön kanssa päästiin raivausasioissa hyvin eteenpäin, mutta vastaan haraavien yksityisten metsänomistajien rajalinjoja risteili alueella harmittavan runsaasti. Reittien käyttö kiellettiin joskus kokonaan ja kulku estettiin puomilla tai portilla. Talvihakkuut ja puiden korjuut järeillä metsäkoneilla ovat myös aiheuttaneet vaikeuksia hiihtoväelle. Ymmärrettiin toki, että esimerkiksi erinomainen latupohja, Syrjän metsäautotie, on ensisijaisesti metsäautotie ja vasta toissijaisesti latupohja. Neuvotteluyhteyttä on ylläpidetty myös metsänomistajia edustavan metsänhoitoyhdistyksen kanssa. Onneksi yleensä ongelmiin on löydetty ratkaisut.

Oma lukunsa ovat vuodesta toiseen latuja rikkovat saapastelijat, koiranulkoiluttajat, nelivetoiset maasturit, nappularenkaiset moottoripyöräilijät ja ratsastajat. Laduntekijän hermot joutuvat koville, kun lanauksen ja uusien hiihtourien vetämisen jälkeen seuraavana päivänä odottaa taas sama korjaustyö.

Kun monien keskustelujen jälkeen keskeinen maanomistaja, jo iäkäs Anna Eskola näytti vihreää valoa hiihtourien raivaajille, sallivat muutkin talkooporukoiden tulla mailleen, tosin tarkoin ehdoin. Ainoastaan Korven tilan vanha emäntä pysyi ehdottomana: heidän pellon kautta ei ympärishihtolatu kulje. Joku onneton oli joskus kesällä jättänyt veräjän auki ja karjaa jouduttiin keräilemään metsästä. Vanha rouva lisäsi kiellon painoa kertomalla, että yksi lehmä oli kuollut syötyään merkkaukreppejä.

Ei yhteydenpito metsänomistajiin ole päättynyt, sillä kysymys on talousmetsistä. Metsiä hakataan, taimikoita kasvatetaan, hoidetaan, harvennuksia tehdään, vetisiä alueita ojitetaan, pengert- ja varsiteitä rakennetaan, maita myydään ja sukupolven vaihdoksia suoritetaan. Neuvottelut urheiluseuran ja metsänomistajien kesken ovat jatkuvia. Kun luisteluhiihto tuli 1980-luvun puolivälissä yleisesti käyttöön, kasvoivat myös latujen tasovaatimukset. Latu-uran oli oltava vähin-

tään viisi metriä leveä. Isotalon Toivon kaivuria tarvittiin, jotta sekä perinteisen että vapaan tyylin hiihtäjät mahtuivat samoille väylille.

Ratkaiseva helpotus ongelmiin saatiin, kun kunnallistekniikan insinööri Pertti Heikkilä sorvasi Jouko Karppasen ehdotuksesta sopimuksen, jossa kunta sitoutui korvaamaan maanomistajille puuston menetykset asiantuntijoiden arvion mukaan. Tämä tieto rauhoitti maanomistajia.

2010-luvun taitteessa Heikkilän kanssa neuvoteltiin sopimus joka takasi säännölliset tulot latujen teosta ja näin varmisti kaluston ja muiden juoksevien kulujen osalta sen että ne eivät menneet seuran toimintaan varatuista rahoista.

Tulevaisuus näyttää Toivion maastojen osalta hieman helpommalta, kun keskeisiä alueita on viime vuosina siirtynyt kunnan omistukseen. Uhkia kuitenkin on. Ongelmallisia ovat kuntakeskuksen suuntaan kulkevat ulkoilureitit, sillä niitä on jouduttu muuttamaan tuon tuosta. Idylliset metsämaisemat, tutut hiihtoladut ja polut on kaavoitettu kaupan ja teollisuuden käyttöön. Moottoritieksi muutettu läntinen ohikulkutie ja uudet asuinalueet pilkkovat ja supistavat kuntakeskusten puoleisia metsäalueita. Uusi maakuntakaava kehätie- ja rautatielinjauksineen uhkaa rikkoa ulkoilumaastot lähes lopullisesti. Jopa legendaarinen näköalapaikka, Kurikkakallio on merkitty kalionmurskausalueeksi.

Hiihtoväen on kannattanut puhua painokkaasti asiansa puolesta. Vähä-Naistenjärven kohdalle aiottiin rakentaa 2004 alikulkutunneli. Sellaiset siellä ja Seiväskorvessa olivat ennestään, pimeät ja vaikeasti lumetettavat kulkuväylät, joista valitettiin usein. Nyt moottoritien alittavasta tunnelista oli tulossa rutkasti pitempi. Hiihtäjät, puheentohtajansa Jouko Karppasen äänellä perusteli kunnanhallitukselle, miksi ylikulkusilta olisi parempi ratkaisu. Liikuntatoimikin oli yrittänyt tuoda esille ylikulkusillan etuja, mutta vasta hiihtoväen sanalla oli painoa riittävästi. Vanhan tunnelisuunnitelman yli vedettiin henkselit ja ulkoilijoita hyvin palveleva ylikulkusilta rakennettiin. Kulkureitti Toivion, Pulkajärven, Kaitajärven, Birgitan polun ja jopa Lempäälän metsäalueille on nyt avoin ja vaivaton. Sillasta toivottiin kaunista katseen kiinnittäjää, mutta sellaiseen luovuuteen ei päättäjien tahto sentään riittänyt. Sillan rakentaminen oli kuitenkin voitto urheiluväelle.

TALKOORYÖTÄ

Seuran talkooryhmät olivat vaeltaneet vuodesta toiseen työvälineitensä kanssa lähialueiden metsäpoluille, notkelmiin, mäenrinteisiin ja kosteikkoihin latujen pohjustus- ja tasoitustöihin. Seuran sihteeri Reijo Heikkilä ja varapuheenjohtaja Tapani Vainio laskivat Pekka Pakkasan pitämän kirjanpidon pohjalta, että vähälumisena talvena 1983 seuran miehet raivasivat ja ajoivat kelkalla latuja 1254 tuntia. Erityisen runsaasti tehtiin hartiatyötä Pirkkalan ympärihiihdon reiteillä ja erityisesti Taaporinvuoren maastoissa. Lisäksi kuntakeskuksen latupohjilla huhkittiin 152 tuntia. Palkkatyönä kulut olisivat olleet 56 000 markkaa.

Aina ei selvitty lapioilla ja kirveillä, vaan tarvittiin dynamiittia. Pekka Pakkanen ja Jouko Karppanen laskivat poranneensa jopa 500 panosreikää lähinnä Huhtavuoren ja Myllyvuoren kivikkoisiin maastokohtiin. Räjätystyön suorittivat laturin paperit omaava Pertti Saarijärvi ja kunnan räjäytysvastaava Reijo Behm. Myös sotavuosien pioneeri Kosti Muurasniemi auttoi tarvittaessa ja joskus poraajat itsekin hoitivat työn loppuun asti. Jälkeenpäin siunailtiin, että onneksi ei koskaan sattunut onnettomuutta.

Pääosin Toivion koululta lähtevät ladut rakennettiin vaativiksi: hengästyttäviä nousuja, vauhdikkaita laskuja, tiukkoja mutkia. Taaporinvuoren latu on erityisen raskas, mutta se onkin suunniteltu kilpahihtäjille. Kuntoladuille Syrjän metsäautotielle ja kaasulinjalle on tehty joka talvi hyvät yhdysladut. Helppoja hiihdettäviä ovat kuntakeskuksen valaistut reitit. Rankka, joskin lyhyt latukierros löytyy Lastenajanvuorelta. Sen kunnossapidosta on vastannut naapuriseura Pirkat.

Kun selvisi, että Pirkat oli hakenut ja saanut kunnan avustusta edellisenä vuonna Lastenajanvuoren latutöistä, laati myös Hiihtäjät oman avustushakemuksensa liikuntasihteeri Reijo Mikkosen kehotuksesta. Perusteluja oli viljalti, sillä Toivion laduilla oli sauvottu numerolappu rinnassa talven aikana toistakymmentä kertaa kansallisista kilpailuista lasten lusikkahiihtoihin. Osanottajia oli ollut 800. Eripituiset hiihtoreitit olivat olleet myös kuntalaisten vilkkaassa käytössä. Tähän asti seura oli käyttänyt reittien kunnossapitoon pelkäs-

Lumenajoon valjastettiin jopa ruohonleikkurit. Lasse ja Hilikka Blomqvist talkoissa.

Lumen vähyyks on haitannut myös 1998.

tään omia varoja. Vastaava kilpailuohjelma toteutettiin joka talvi.

Talkooryhmien kokoonpano vaihteli, mutta useimmiten metsässä urakoivat Eino ja Jouko Karppanen, Pekka ja Juha Pakkanen, Markku Salminen, Aarre Jaakkola, Kosti ja Juhanin Muurasniemi, Marko Järvinen, Kimmo Salminen, Harri Saarinen, Jukka Tirkkonen, Martti Jaatinen, Erkki Turunen sekä Lars ja Vesa Blomqvist. Jos kauria tarvittiin, työ ostettiin Toivo Isotalolta.

Suunnistus viralliseksi lajiksi

HETI VAUHTIIN

Marraskuussa 1983 tehtiin se, mistä oli jo vuosikausia puhuttu: perustettiin seuraan suunnistusjaosto. Pertti Saarijärvi ja Markku Petterqvist kävivät kertomassa johtokunnan kokouksessa rastiväen ai-keista. Suunnistuksen ottaminen viralliseksi lajiksi nähtiin tärkeänä, koska lajin harrastus oli ollut vireää seuran jäsenten ja kuntalaisten keskuudessa.

Jaostoa ei oltu aikaisemmin katsottu tarpeelliseksi, koska suunnistuskilpailuissa käyneet hiihtäjät suunnistivat toisissa seuroissa. Nyt haluttiin, että tulevissa suunnistuskilpailuissa näkyisi myös Pirkkalan Hiihtäjien nimi. Pohdintaa aiheutti kysymys, voiko Hiihtäjien jäsen edustaa suunnistuksessa toista seuraa, vaikka laji on Hiihtäjien ohjel-massa. TUL:n piirikään ei osannut antaa asiaan aivan yksiselitteistä vastausta. Törmäyksiä oli odotettavissa ja niitä tulikin, kun Esko Rantanen hiihti Pirkkalan Hiihtäjissä, mutta suunnisti Koovee:ssa. Vaikka kysymys aiheutti hetken hiertymiä, niin pian järki voitti. Urheilija voi vapaasti valita eri lajeissa edustamansa seuran.

Hiihtäjissä lajin isä oli Pertti Saarijärvi. Miehellä oli vankka rooli Tampereen Yrityksessä ja TUL:n Tampereen piirissä. Hän oli muun muassa seurajaoston sihteeri, piirijaoston sihteeri ja piirivalmentaja. Vuonna 1969 valmentajakoulun suorittaminen Kisakeskuksen Urheiluopistossa kasvatti lajin tietotaitoa. Esko Rantanen kyseli, kiinnostaisiko miestä liittyä Koovee:n huippuryhmään, mutta Saarijärvi epäröi. TUL:n piirikään ei nähnyt SVUL:n seuraan liittymistä hyvänä. Sen sijaan Eino Karppasen ehdotus Hiihtäjien suunnistustoiminnasta tarttui mieleen. Ajatus alkoi tuntua houkuttelevalta eritoten kun kotona oli kasvamassa liikunnallista jälkipolvea.

Suunnistajien keskuudessa seura oli ollut jonkinlainen kummajainen, sillä suunnistustyötä oli tehty näkyvästi, mutta kilpailuissa ei seuran nimeä näkynyt. Suunnistustyötä kuitenkin tehtiin. Tampereen Yrityksen ja Järvensivun Kisan kanssa pyöritettiin kesäaikaan tors-

tairasteja. Kesän 20:stä rastitapahtumasta juostiin Pirkkalan maastoissa kolme tai neljä kertaa. Lisäksi järjestettiin kunnanmestaruuskisoja ja ylläpidettiin kiintorastiverkostoa.

Suunnistuskartta on huomattavasti tarkempi kuin tavallinen kartta, eikä sitä voi tehdä yksinomaan ilmakuvan perusteella. Tarvi-taan maaston läpikäymistä metri metriltä, jotta piirrookset onnistu-vat. Esimerkiksi Reipin karttaa päivitettäessä Eino Karppanen kulki maastotöissä 110 tuntia. Ania-Kranstolpan kartta vaati Karppaselta ja Markku Petterqvistilta talkootyötä noin 200 tuntia. Kiintorasteina toimivat ”kurkkupurkit” sijoitettiin Toivion ja Vähäjärven väliseen maastoon. Kartta saatiin valmiiksi 1984 ja se tuli heti kovaan käyt-töön.

Karttatyö kiinnosti ja tulevina vuosina maastotöitä tehtiin paljon. Karttoja tehtiin sen mukaan mitä kartoitusluvat ja maanvaraukset sallivat. Isot suunnistusseurat olivat luonnollisesti etuasemassa, kun alueen karttavastaava, nokialainen Pertti Hartman myönsi kartoitus-lupia.

Ensimmäinen suunnistusjaosto:

Puheenjohtaja	Pertti Saarijärvi
Sihteeri	Harri Saarinen
Vt. sihteeri	Jouko Karppanen
Jäsenet	Reijo Heikkilä Eino Karppanen Pekka Pakkanen Pekka Vesala

Suunnistuksen ”virallistaminen” oli oikea ratkaisu. Harjoitteluun ja kilpailamiseen tuli runsaasti uutta sykkettä. Myös hiipumisen merkke-jä osoittanut talkoohenki sai uutta ryhtiä. Seura sai heti järjestelyvas-tuuta, sillä TUL-84:n kansainväliset kisat ja piirin yösuunnistuksen mestaruuskilpailut annettiin Hiihtäjien hoidettaviksi. Isojen kilpailu-jen järjestämiseen tarvittiin noin kolmenkymmenen hengen porukka ennen kuin kilpailukeskus saatiin toimivaksi. Hiihtäjien järjestelyko-neistossa oli ”vanhojen tekijöiden” lisäksi runsaasti oppia hakevia uu-sia kasvoja.

*Suunnistusjaoston perustamiskokous 17.11.1983.
Kokousta johtaa Reijo Heikkilä.*

Pertti Saarijärvi, Jouko Karppanen, Pekka Pakkanen ja Eino Karppanen ohjasivat reilua tusinaa suunnistuskoululaista. Pian ohjaustoimintaan tulivat mukaan Pertti Välimaa, Olli Levola ja Markku Petterqvist, joiden taitoja käytettiin runsaasti myös karttojen teossa ja ratamestarityössä. Piirin ratamestari-, valmentaja- ja kartantäydennyskoulutukseen lähetettiin alkuvuosina hyvät edustukset.

Mainiosta alkuvauhdista kertoi, että piirin mestaruuskilpailuissa menestyttiin. Ensimmäisen toimintavuoden kilpailusaldo oli 14 piirinmestaruusmitalia, joista Ari Saarijärven, Pekka Vesalan ja Pertti Saarijärven mitalien värit olivat kultaisia. Ikämiessarjoissa Eino Karppanen toi joka vuosi mitaleita piirin ja TUL:n mestaruuskisoista. Jani ja Mikko Levola, Ilkka ja Johanna Malmi, Kimmo Köppä, Jani ja Mikko Levola, Mika Simonen, TV:stä tuttu Rami ja isovelji Ari Saarijärvi sekä Jari Ojala olivat nuoria lupauksia.

Suunnistusjaosto oli varsin oma-aloitteinen ja -toiminen. Tiedettiin, että rahaa oli niukasti. Seuran noin kolmestasadasta jäsenestä suunnistusta harrasti 50 ja kilpailuissa kävi puolet siitä. Leiri- ja koulustoittoinnasta ei haluttu tinkiä. Kalustohankinnoissa sen sijaan ol-

tiin tarkkoja. Onneksi kädentaitoja oli. Itse tehtiin keskeiset rastimateriaalit kuten rastiliput, lippusiimat, ratojen painokoneet, rastipukit ja hiihtosuunnistukseen sopivat latuhöylät.

KARTTA, SUUNNISTAJAN PELIKENTTÄ

Oli luonnollista, että Pirkkalan maastoista haluttiin tehdä karttoja. Tampereen Yrityksellä oli valmis kartta Naistenmatkalta Toivion itäpuolelle, aina Helsingin rataan saakka. Kivikkoiset ja risukkoiset metsät olivat saaneet olla rauhassa Tampereen isoilta suunnistusseuroilta, joten maastoja riitti Hiihtäjienkin kartoitettaviksi.

Ensimmäinen karttaprojekti käynnistettiin 1984 Lastenjohtajien maastosta. Markku Petterqvistin opastuksella karttatyössä olivat mukana Ari Saarijärvi, Eino Karppanen ja Jouko Karppanen. Myöhemmin Eino laajensi karttaa Hyrsingin koululle saakka, jotta koululaiset pääsisivät liikuntatunneilla suunnistamaan. Seuraavat karttatyöt tehtiin Reipinniemen ja lentokentän välisillä alueilla. Urakka oli vaativa, sillä aluetta oli liki 10 neliökilometriä. Kuntakin saatiin mukaan kustannuksiin. Myös muutamia hiihtosuunnistuskarttoja tehtiin 1990-luvulla kilpailukäyttöön suunnistuskarttojen pohjista.

Innostus karttojen tekemiseen oli niin suurta, että 1990-luvun loppupuolella seura oli kartoittanut lähes kaikki Pirkkalan maastot. Tämän jälkeen siirryttiin Lempäälän metsäalueille, joista tehtiin useita karttoja kansallista Hela-suunnistusta varten. Viime vuosina on suoritettu lähinnä karttojen ajantasauksia ja korjauksia.

Kartoituksessa on tapahtunut suuria muutoksia 2000-luvulla. Ennen kartat piirrettiin maastotyöstä kokonaan käsin, kaikki värit yksitellen ja aukkojen, tiheikköiden ja soiden rasterointi erikseen. Piirtämisen suorittivat Heikki Raninen ja parin kartan osalta Jouko Karppanen. Nykyisin kartat piirretään OCAD-tietokoneohjelmalla, jolloin muutoksia ja korjauksia on huomattavasti helpompia tehdä. Painatukset ovat siirtyneet kirjapainoista pelkästään offset-painatuksiin. Uudistukset ovat huomattavasti alentaneet kustannuksia.

Pirkkalan Hiihtäjien valmistamat kartat ja maastokartoittajat 1984-2015

- 1984 Lastenjanvuori, Markku Petterqvist, Ari Saarijärvi,
Eino ja Jouko Karppanen
1985 Reipinniemi, Markku Petterqvist, Eino ja Jouko Karppanen
1990 Kranstolppa, Markku Petterqvist, Eino ja Jouko Karppanen
1993 Ania-Pirkkala, Eino Karppanen
1995 Pulkajärvi, Eino Karppanen
1996 Pulkajärvi-Keskisenkulma, Eino Karppanen
1998 Rajajärvi, Eino Karppanen
2000 Kokkivuori, Markku Petterqvist
2005 Parikkavuori, Markku Petterqvist
2007 Koivunen, Markku Petterqvist
2011 Kalliojärvi, Markku Petterqvist, Tauno Ilonen, Jouko Mäki,
Jouko Karppanen
2014 Multivuori, Markku Petterqvist
2015 Hysinki, Jari Ojala

JUKOLASSA TASONMITTAUS

Jukolan viestissä on jokaisen suomalaisen suunnistusseuran olta-
va mukana ja mitattava tasonsa. Ensimmäisinä vuosina Hiihtäjien
joukkue oli epätasainen ja sattui pieniä kömmähdyksiä, kuten vaih-
tomyöhästymisiä. Avausesiintymisessä Vierumäellä 1984 joukkuee-
seen kuuluivat Pekka Vesala, Pertti Saarijärvi, Jouko Karppanen, Juha
Pakkanen, Eino Karppanen, Antero Siikström ja Jukka Pyhältö. Ank-
kuri Jukka Pyhältö juoksi maaliin 796:na. Itse asiassa Juha Pakkasen
osuuden suunnisti 14-vuotias Ari Saarijärvi, mutta alaikäisenä hän
joutui käyttämään vuotta vanhemman Juhan nimeä.

Vuoden 1986 Teiskon Kaanaan maastossa saavutettuun sijaan
553 oltiin tyytyväisiä. Mukana oli sentään yli tuhat joukkuetta. Jouk-
kueeseen kuuluivat Pekka Vesala, Pertti Saarijärvi, Pertti Välimaa,
Ari Saarijärvi, Jari Ojala, Olli Levola ja Jouko Karppanen. Parhaiten
onnistui Pekka Vesala, joka tuli 12,5 km:n avausosuudelta vaihtoon
aivan kärjen tuntumassa. Seuraavan kesän viestissä sijoitus oli samaa

*1989 Joutseno-Jukola. Takaa vas. Ari saarijärvi, Markku Petterqvist,
Jouko Karppanen, Jari Ojala, Pertti Välimaa, Eino Karppanen ja Ilkka Malmi.
Ed. vas. Jukka Tirkkonen, Olli Levola, Juha Pakkanen, Irja Petterqvist,
Mika Simonen, Kimmo Köppä ja Rami Saarijärvi*

luokkaa, mutta viestiä juoksi lähes sata joukkuetta enemmän. Paras
sijoitus 364 saavutettiin Pudasjärvellä 1988 joukkueella Ari Saarijär-
vi, Pertti Saarijärvi, Jari Ojala, Pertti Välimaa, Jouko Karppanen, Olli
Levola ja Pekka Vesala.

Joutsenoon 1989 viestiin saatiin koottua jo kaksi joukkuetta.
Ykkönen oli 367:s ja kakkonen 879:s. Seuraavana kesänä Hiihtäjien
joukkue oli ensimmäistä kertaa mukana nuorten Jukolassa, sijoitus 181.
Paras loppusijoitus, 97:s, saatiin 1997 Kisakalliossa, jolloin joukku-
eessa suunnistivat Hannu Saarijärvi, Mika Karppanen, Hanna Pet-
terqvist, Heikki Lindeman, Nina Nihti, Tarja Turunen ja Harri Lin-
deman.

Ensimmäinen Venlojen joukkue oli mukana Liperissä vuonna
2000. Joukkueessa suunnistivat Tarja Turunen, Johanna Malmi, Ma-
rita Riutta ja Mari Saarinen. Vuoteen 2016 mennessä Jukolan tun-
nelman on kokenut kaikkiaan 41 miesten, 10 Venlojen ja 5 nuorten
joukkuetta.

Ensimmäinen osallistuminen nuorten Jukolaan 1990.

Kuvassa vas. Jenni Roppo, Jaana Petterqvist, Johanna Malmi, Kimmo Köppä, Jani Levola, Ilkka malmi, Rami Saarijärvi ja huoltaja Lasse Malmi

Pm-viestit 1993 Vammala.

Pertti Saarijärvi nro 27 kertoo nuorille suunnistuksen saloja.

MENESTYSVUOSI 1992

Suunnistusjaoston sitkeä työ toi hyviä tuloksia 1990-luvun alkuvuosina. Kuten suunnistusseuroissa yleensä, Hiihtäjissäkin lajia harrastettiin hyvin perhekeskeisesti. Yhdessä mentiin metsään, opeteltiin kartanlukua, tutkittiin maastoja ja reittivaihtoehtoja ja perehdyttiin kompassin käyttöön. Seura järjesti vuosittain useita omia leirejä. Parhaat kuuluivat piirin ja jotkut liitonkin leiritysryhmiin. Kilpailumatkoja tehtiin eri puolille maata. Kainuun korvissa juostiin rastiviikoilla ja Pyhätunturilla nautittiin Jukolan yöttömästä yöstä kahden joukkueen voimin.

Hiihtosuunnistuksessa järjestettiin massiiviset kaksipäiväiset kansalliset kisat 1992. Yli 600 pihkaniskaa lykki telineet vyötäröillään Nuolialan koululta moottorikelkkauria pitkin takametsien uumeniin rastien hakuun. Erityisesti toisena kilpailupäivänä viestien yhteislähtö oli näyttävää katseltavaa. Reittien pituus vaihteli 4 kilometristä 17 kilometriin. Hyvin sujuneissa kisoissa ainoa ikävä piirre oli rasteihin kohdistunut ilkivalta. Yön aikana joku oli käynyt tuhoamassa parikymmentä rastia. ”Ei se ainakaan pojankoltiaisten tekosia ollut, sil-

lä tuhopaikoilta löytyi isoja saappaiden jälkiä”, harmitteli kilpailujen pääratamestari Pertti Välimaa.

Isoja, lähes tuhannen osanottajan kisoja järjestettiin Pirkkalassa kolmen, neljän vuoden välein. Suunnistajia kiinnostivat uudet maastot, joihin usein sukellettiin vastavalmistunutta karttaa käyttäen. Kilpailuja valmisteltiin huolellisesti ja Hiihtäjien järjestelykoneisto toimi notkeasti. Hiihtäjiltä myös ostettiin suunnistuskilpailujen järjestelyjä. Isot yritykset, kuten VR ja Valmet, maksoivat mielellään työstä sopivaa ”suolarahaa”.

Vuosi 1992 oli poikkeuksellisen hyvä suunnistusvuosi. Erityisesti seuran nuoret menestyivät Suomen ja TUL:n mestaruuskisoissa. TUL:n mestaruudet voittivat H12 sarjassa Hannu Saarijärvi, H16 Jani Levola ja H17-20 viestissä joukkue Ilkka Malmi, Rami Saarijärvi ja Kimmo Köppä. Yösuunnistuksen kultalätkät ojennettiin Kimmo Köppälle, Johanna Malmille ja Eino Karppaselle.

Voittipa Kimmo Köppä Kainuun rastiviikon yhteiskilpailunkin H18 sarjassa.

Eino Karppanen ja Yrityksen Tauno Ilonen voittivat Suomen ja piirin mestaruuksia H60-sarjassa lähes vuorovuosittain. Aluevalmennusryhmään kuuluivat Jani Levola, Kimmo Köppä, Harri Lindeman ja Johanna Malmi.

Vaikka hiihtosuunnistus oli ollut mukana alusta alkaen ja kansallisella sekä piiritasolla menestys oli ollut hyvä niin parhaat saavutukset saatiin 2010 luvulla jolloin SM- ja EM mitaleja ropisi Hiihtäjien laariin. Evert Toivonen oli menestynein, tuoden useiden SM-mitalien lisäksi kolme EM-pronssia ja yhden MM ja EM-hopean. H16 sarjassa Pyry Mustonen, Teemu Eerola ja Evert Toivonen ottivat SM-pronssia 2012, H16 sarjassa. Antti-Jussi Oksa saavutti H16 sarjassa 2 pronssia 2015. Myös viesti pronssi saavutettiin. Joukkueessa oli Antti-Jussin lisäksi Eemil Piippo ja Vilhelm Toivonen.

Toimintailmasto oli 1990-luvulla vapautunut ja raikastunut. Kilpailuja järjestettiin avoimina, eikä pelkästään oman keskusjärjestön seuroille. Valtakunnallinen järjestöuudistus osoitti, että rasteja haettaessa ollaan yhteisellä asialla.

EINO KARPPANEN *aina urheiluseuramies*

Kiteellä 1931 syntynyt Eino Karppanen oli seitsemänlapsisen perheen kuopus. Erämaapitäjässä sai liikkua yllin kyllin. Kouluun oli kuusi kilometriä ja maalaistalon töitä riitti kaikille lapsille. Kouluvuosien jälkeen elanto irtosi kalastuksesta. Töiden lomassa Kiteen Urheilijoita edustava nuori mies ennätti harjoitella sen verran, että pitäjän hiihtomestaruuksia pääsi pokkaamaan useana talvena.

Juna toi miehen itärajalta Tampereelle 1955. Työpaikaksi vakiintui Valmetin tehdas Härmälässä. Muutaman vuoden kuluttua vuorossa olivat perheen perustaminen ja omakotitalon rakentaminen Toivioon. Kilpahiihto oli ohjelmassa pitkälle 1980-luvulle asti. Karppanen opittiin tuntemaan auttamishaluisena karjalaismiehenä.

Eino Karppanen myös ohjasi ja neuvoi muita hiihtäjiä. Hän oli jo Kiteellä asuessaan perehtynyt entisen Hiihtoliiton päävalmentaja Veli Saarisen (päävalmentajana 1937-68) metodeihin. Peruskuntoa hankit-

tiin pitkillä kävely- ja juoksulenkeillä. Myös soutua käytettiin, olihan Saarinen alunperin virolahtelainen kalastaja. Hiihtäjien vanha kaarti noudatti ohjeita ja teki monen tunnin lenkkejä. Harjoituksen jälkeen heillä oli oikeus lunastaa ilmaiset kaljat seuran kioskilta.

Sellaisia talkoita ei nähty, missä Eino Karppanen ei olisi ollut mukana. Hän antoi ulospäin leppoisan, naureskelevan miehen vaikutelman, mutta työmiehenä hän oli sitkeä puurtaja. Mies oli myös tuttu näky Pirkkalan maastoissa moottorikelkan selässä ja suunnistuskarttatyössä. Kun ikää karttui, kilpahiihto sai jäädä, mutta suunnistus ja hiihtosuunnistus tulivat tilalle. Metsä oli hänelle mieluinen ympäristö, siellä hän viihtyi. Kartta ja kompassi sopivat tarkalle miehelle hyvin ja menestystä tuli. SM-kilpailuissa hän oli yhdeksän kertaa kymmenen joukossa. TUL:n mestaruuskilpailujen mitaleita hänellä oli lukuisa määrä. Eino Karppanen nukkui pois 2012 niin kuin hän oli aina halunnutkin, suoraan tositoimista.

Menestysvuoden saavutukset näkyivät Vaeltava Ilves-kilpailussa. TUL:n suunnistuksen ikuisesti kiertävä patsas luovutettiin seuralle, joka sai eniten pisteitä vuoden aikana pidetyissä mestaruuskilpailuissa. Pirkkalan Hiihtäjät luokiteltiin Suomen kuudenneksi parhaaksi TUL:n suunnistusseuraksi. Erityisen hyvin pirkkalalaiset keräsivät pisteitä yö- ja pikamestaruuskilpailuista.

Hämäläisseuroista oli edellä vain Tampereen Yritys. 1995 Pirkkalan Hiihtäjät voittivat nuorten sarjoissa TUL:n mestaruuskilpailuissa menestyneimmän seuran kiertopalkinnon.

Hiihtäjien nuorisoryhmän menestys pantiin merkille erityisesti vanhassa kaveriseurassa Tampereen Yrityksessä. Tamperelaisseura esitti Hiihtäjille syksyllä 1993 voimien yhdistämistä Yrityksen nimen alle. Suunnistusjaosto keskusteli asiasta pitkään, mutta ei halunnut tehdä liittymispäätöstä ainakaan vielä. Tuumailtiin, että vaikka kärkisuunnistajat menestyivät, harrastajamassa oli saatavaan hyötyyn nähden liian pieni. Yhteistoimintaa haluttiin kuitenkin parantaa. Eräs yhteistyön hedelmä oli kansallinen, jopa 700 osanottajaa koonnut Hela-suunnistus, jota Yritys ja Hiihtäjät järjestivät yhdessä 2000-2015.

Ari Saarijärvi kuului PirHi:n parhaimmistoon 1990-luvun alussa. Viestien aloittajana hän oli luotettava ja myöhempinä vuosina hän usein saapui aivan kärkiporukassa 1. osuudelta vaihtoon.

Kuvassa hän suunnistaa H20-sarjan voittoon Teiskon Velaatassa 1990.

PIRHI oli paras seura nuorissa TUL:n mestaruuskilpailuissa 1995. Eturivi vas. Tero Nieminen, Mika Karppanen, Heikki Lindeman ja Jorma Turunen. Takarivi vas. Hannu Saarijärvi, Harri Lindeman, valmentaja Jouko Karppanen ja Tarja Turunen.

Seuran suunnistuskoulussa opeteltiin rastireittirataa hyväksi käyttäen lajin alkeet. Vanhemmat veivät lapsensa torstairasteille ja pian taitojen parantuessa haettiin rasteja isoimmisakin mitteloissa. Siimaria seuraten RR-radoilta nousivat esille muun muassa Marika Hara, Martti Hyvönen, Perttu Vaitinen, Tarja Turunen, Jorma Turunen, Heikki Lindeman ja Mika Karppanen. Kainuun rastiviikolla ja Finn-5 rastiviikolla pärjättiin 1990-luvun loppuvuosina jo mainiosti. Muutamat menestyneimmät, kuten maailman maineeseen polkupyöräsuunnistuksessa noussut Marika Hara, vaihtoivat seuraa, mutta monet halusivat jatkaa Hiihtäjissä.

Suunnistusjaoston puheenjohtajat 1983-2016

1983-1987	Pertti Saarijärvi
1988-1989	Pertti Välimaa
1990-1996	Lasse Malmi
1997-1998	Markku Petterqvist
1999-2006	Pertti Välimaa
2007-2016	Kari Talasmäki

Vahvoja toiminnan vuosia

NUORTA VOIMAA SEURAN JOHTOON

Vuonna 1985 seuran puheenjohtajaksi valittiin 26-vuotias Jouko Karppanen. Siihen mennessä, vajaan kahdenkymmenen vuoden aikana, puheenjohtajan tehtävää oli hoitanut usea henkilö yhden, kahden tai kolmen vuoden jaksoissa. Pisimmät urakat olivat tehneet Heikki Suomi, Hannes Heikkinen, Pauli Maijala ja Mauno Laurila.

Ennen Karppasta pöydän päässä oli istunut Pirkkalan kunnan toimistosihteerin Reijo Heikkilä. Hänellä oli kokemusta myös seuran sihteerin tehtävistä muutaman vuoden ajalta. Heikkilällä oli ajatuksia seuran kehittämisestä ja hän tunsu hyvin yhdistyslain koukerot. Puheenjohtajan roolia hän hieman vierasti. Kun Karppanen empi ehdotusta keulamiehen paikasta, vakuutteli Heikkilä tukevasa uutta miestä kaikin tavoin. ”Sinua autetaan ja hommat hoidetaan, paukuttelet vain päätöksiä.” Avun antaminen jäi Heikkilän osalta vähäiseksi: hän vaihtoi pian työpaikkaa ja muutti Pirkkalasta. Monen muunkin lupaama tuki jäi vähäiseksi ja nuori puheenjohtaja huomasi saaneensa vastuuta enemmän kuin oli etukäteen arvannutkaan.

Hiihtäjissä oli tapahtunut 1980-luvun alkuvuosina selvä suunnanmuutos. Ikämieshiihtäjien sijasta keskityttiin nuorisourheiluun. Toimintaa laajennettiin koko kunnan alueelle entistä painokkaammin. TUL pysyi taustavoimana, mutta politiikkaa ei tuotu esille toiminnassa. Seura oli kaikille avoin. Kaikki eivät pitäneet uusista linjauksista. Osa ikämieshiihtäjistä vaihtoi seuraa. Suurempaa purnausta ei kuitenkaan esiintynyt. Nuorisourheilu pidettiin oikeana tienä.

JOUKO KARPPANEN
urheilu on elämäntapa

Jouko Karppanen kasvoi perheessä, jossa urheilu oli ollut aina vankasti läsnä. Isä-Einolle, Hiihtäjien perustajajäsenelle, seura oli kaikki kai-

Reipin saunalla 1984 takaa vas. Jukka Pyhältö, Veijo Pulkkinen, Jouko Karppanen, Pertti Saarijärvi, Eino Karppanen ja Reijo Heikkilä. Edessä Vesa Blomqvist ja Arto Hakola.

kessa. Koko perhe eli urheiluseuran rytmissä. Seuran nimissä urheiltiin ja sen hyväksi tehtiin vapaaehtoistyötä tunteja laskematta. Jouko kasvoi tekemisen hengessä. Erään seuran sisäpiiriläisen lausahdus kuvaa häntä osuvasti: ”Kun eväinä on isän jääräpäisyys ja into sekä äidin sosiaalisuus ja joustavuus, voi seuraa johtaa pidempäänkin.” Totta. Hiihtäjillä on ollut yli kaksikymmentä vuotta puheenjohtaja, jonka tasanpuolisuuuteen ja rehellisyyteen luotetaan.

Nuoren puheenjohtajan järjestelytaidot huomattiin pian. Hän oli alussa kaikessa itse mukana, mutta tiesi, että hyvän lopputuloksen saavuttamiseksi tehtäviä oli jaettava. Usein seurajohtaja unohtaa yhteistoiminnan säännöt. Tärkeä yhteistyökumppani on kunta. Jouko on hyvin tietoinen tästä. Hän on ollut tuttu vieras kunnan liikuntatoimistossa ja teknisessä virastossa. Ei ole eduksi astella kunnanvirastoon tiukan vaatimusnipun kanssa. Sen sijaan suotuista neuvotteluyhteyksistä aukeaa, kun mukana on valmisteltuja suunnitelmia tai ehdotuksia vaikkapa uuden

suunnistuskartan tekemisestä, latuasioista, ympärihiihdon järjestelyistä, urheiluvälineiden kirpputorista tai hiihtokoulun järjestämisestä.

Juniorivuosinaan Jouko suunnisti kansallisella tasolla. Paras saavutus lienee Suomen mestaruuskilpailujen viestipronssi Tampereen Yrityksen joukkueessa yhdessä Ari Anjalan ja Kari Ristasen kanssa. Piirimestaruusmitaleja ja kansallisten kilpailujen kärkisijoituksia nuorten sarjoissa kertyi runsaasti. Oma kilpailu-ura kuitenkin hiipui murrosiässä. Armeijan jälkeen kiinnostus heräsi uudestaan suunnistukseen ja hiihtosuunnistukseen, harrastusmielessä. Sitä kautta hän olikin mukana käynnistämässä suunnistustoimintaa Pirkkalan Hiihtäjiin.

Kouluvuosien jälkeen Jouko työskenteli Hannes Heikkisen metalliverstaassa 11 vuotta. Kun lennostossa tuli mekaanikon paikka auki, Jouko haki ja sai pestin. Itse hän arvelee liikuntalautakunnan puheenjohtajan, armeijan palveluksessa olleen Timo Tuomisen suosituksen kenties pökänneen valintaa myönteisesti eteenpäin.

Energiselle miehelle ei yksi työpaikka riittänyt. Toivion koululle etsittiin Varalan Urheiluopistoon siirtyvän Pekka Vesalan tilalle uutta talonmiestä. Jouko kertoi koulun johtajalle Tapani Vainiolle tietävänsä hommaan sopivan miehen. ”Kuka”, kysyi Vainio. ”Minä”, kuului vastaus. Asia sopi Vainiolle, mutta lautakunnassa valinta ei ollut aivan läpihuutojuttu, koska oli toinenkin ehdokas. Jouko sai kuitenkin hoidettavakseen tutun koulun talkkarin hommat sivutyönään.

Toivion koulun talonmiehen työ oli oivallinen näköalapaikka seuran näkökulmasta. Jouko sai hyvän yhteyden koulun henkilökuntaan ja urheileviin koululaisiin. Koulun tilojen käyttö harjoituksiin, liikuntatapahtumiin ja isoihinkin kilpailutilaisuuksiin järjestyi vaivattomasti. Koulun johtaja Tapani Vainio ja hänen vaimonsa Virva olivat pitkään toimineet Hiihtäjien talouspuolen tehtävissä. Keittiön puolelta hyvää tukea antoi ohjaajana ja naistukiryhmän esimiehenä toiminut Pirjo Välimäki. Myös koululle seurakyt kenttä oli hyödyllinen, sillä apua oli saatavilla latuasioihin ja tarvittaessa koulun liikunta- ja kilpailutapahtumien järjestelyihin. Luottamusta löytyi puolin ja toisin. Jouko luopui kiinteistöhoitajan työstään vasta 2013, jolloin hänet valittiin hoitamaan yhteisiä asioita kunnanvaltuustoon ja -hallitukseen.

Hannu Routamaa (oik.) lahjoitti sauvat Pirkkalan Hiihtäjien täyttäessä 20 vuotta 1987. Sauvat vastaanotti pj. Jouko Karppanen.

90-luvulla järjestettiin monesti urheiluvälineiden kirpputoreja.

1995 Ossi Luoma testijuokussa Killon kuntopolulla. Lasse Malmi (vas.) ja Tapani Vainio Kivranan saunalla juhlimassa viisikymppisiä 1999.

JOHTOKUNTA PÄÄTTÄÄ

Urheiluseura ei tunne lepopäiviä. Jos sattuu päivä tai viikko, ettei kalenteriin ole merkitty kokousta, talkootapahtumaa, kilpailutilaisuutta tai koulutusta, niin varmasti jossakin kokoontuu ryhmä ohjaajan johdolla hiomaan lajitekniikkaa tai kehittämään fyysisiä ominaisuuksia. Vuoden 1984 toimintakertomuksessa mainitaan vuoden ohjaustilaisuuksien määrän olleen 1037 kappaletta. Vastuutehtäviin valituilla pyörivät mielessä kaavailut: tänään hoidan tämän asian ja huomenna teen tuon. Jossakin tuntuu joka päivä seuratoiminnan syke.

Vastuunottajista ja -kantajista alkoi olla puutetta, mitä lähemmäksi vuosisadan loppua lähestyttiin. Sitoutumista pelättiin. Tänään, muiden seurojen tapaan, Hiihtäjien seurajohtajat, toimitsijat, kanttiininhoitajat ja valmentajat löytyvät urheilevien lasten vanhempien joukosta. Vihreimmät koulutetaan tehtäviin, kokeneimmat pääsevät suoraan vaativampiin töihin.

Useimmat kokevat seuratoiminnan palkitsevana, yhteisöllisenä vapaa-ajanviettona, hyvänä vastapainona kiireiselle, kenties stressaavalle työelämälle. Lasten vanhemmille ja muille kuntoilusta kiinnostuneille on järjestetty laturetkiä ja metsävaelluksia kahvitusten kera, uimahallikäyntejä ja pyöräilyretkiä. Kuntoilijat ovat osallistuneet yöhölkkään, Pirkkalan ympärihiihtoon pirkkalaispyöräilyyn tai torstairasteille. Paljon muutakin yhteistä on ollut. Jäsenhuolto on seurassa haluttu hoitaa kunnolla.

Totta on, että isien ja äitien seuravetäjäura kestää yleensä verrattain lyhyen aikaa, useimmilla yhtä kauan kuin lapsen aktiiviaika urheilijana. Vaikka jakso olisi lyhytkin, seura on siitä kiitollinen. Hienoa on, jos joku jää touhuamaan pitemmäksi aikaa ja ottaa hoitaakseen jonkun vakiotyön. Muutamille seuratoiminta on niin läheistä, että siitä on tullut tärkeä osa elämää.

Puheenjohtajat ja sihteeri 1967-1987

1967	Heikki Suomi, puh.joht.	Rauni Kolkkinen, sihteeri
1968	Heikki Suomi	Osmo Koivisto
1969	Osmo Nieminen	Osmo Koivisto
1970	Osmo Nieminen	Pertti Saarijärvi

Heikki Suomi

Hannes Heikkinen

Reijo Vuorinen

Pauli Maijala

Reijo Heikkilä

Jouko Karppanen

1971	Hannes Heikkinen	Heikki Suomi
1972	Hannes Heikkinen	Heikki Suomi
1973	Hannes Heikkinen	Heikki Suomi
1974	Reijo Vuorinen	Heikki Suomi
1975	Reijo Vuorinen	Heikki Suomi
1976	Heikki Suomi	Esko Rantanen
1977	Heikki Suomi	Topi Suomi
1978	Pauli Maijala	Topi Suomi
1979	Pauli Maijala	Tapani Vainio
1980	Pauli Maijala	Tapani Vainio
1981	Mauno Laurila	Tapani Vainio
1982	Mauno Laurila	Reijo Heikkilä

1983	Hannes Heikkinen	Tapani Vainio
1984	Reijo Heikkilä	Jouko Karppanen
1985	Jouko Karppanen	Reijo Heikkilä
1986	Jouko Karppanen	Jaana Pättiniemi
1987	Jouko Karppanen	Jaana Pättiniemi

Johtokunnan päätöksiä 1983-1987 (pieni otos):

- hiihtokauden päättäjäiset lapsille Reipissä, aikuisille TOAS:n saunalla
- nimettiin Kari Mäkelä kiinteistöpäälliköksi, Pekka Pakkanen ja Ossi Leinonen kalustonhoitajiksi
- esitetään kunnalle ulkoilureittien hoitajan vakanssin perustamista
- tehdään pöytä ja neljä penkkiä seuran kokoustiloihin
- haetaan Pereniukselta sahanpuruja latupohjien kunnostukseen
- kunnostetaan Toivion kioskia ja ostetaan sinne lämpöpuhallin
- kunnostetaan Toivion koulun vajan kattoa
- muistetaan Helly Heikkistä hänen 50-vuotispäivän johdosta
- Lastenjohtajanvuoren kartta rahoitetaan myyntituloilla ja avustuksilla
- palkitaan hyvistä suorituksista stipendillä Vesa Blomqvist, Marko Järvinen ja Kimmo Salminen, Paula Marjamäelle luovutetaan tukankäherrin
- Vietnamin ja Nigaraguan urheilun vireyttämiseen osallistutaan jalkapallon hinnalla
- purettavan varaston tilalle pyritään rakentamaan uusi Rauma-Repolan maalle koulun lähelle
- otetaan yhteyttä hiihtopukujen toimittajaan mainosten epäonnistuneen jäljen vuoksi
- nuorten hiihtoleiri pidetään Voionmaan opistolla
- hiihtovalmentajakurssille ilmoitetaan Pirjo Välimäki ja Juha Pakkanen
- syksyn valmennus käynnistetään testijuoksulla ja jatketaan kolmena päivänä viikossa
- latutalkoita järjestään lauantaisin, kivipora ja laturi on saatu kunnalta lainaksi korvauksetta
- hankitaan seuralle kirjoituskone
- koulutussihteeriksi valittiin Seppo Pitkänen ja kuntourheilu-

vastaavaksi Timo Iltanen

- naistukiryhmän esimiehenä toimii Pirjo Välimäki
- järjestetään seuran 20-vuotisjuhlat, juhlakilpailut ja kakkukahvit Toivion koululla

TALOUDEHOITO AINA ESILLÄ

Vakioaihe seuran johtokunnan kokouksessa on varainhankinta. Hiihtäjien varainhankintakeinot ovat olleet melko tavanomaiset: kunnan avustukset, paperinkeräys, talkoomaksut, veikkausasiamiestoiminta ja jäsenmaksut. Pankkitilejä on kasvatettu myös torstairastien osanottomaksuilla, ravintolatoiminnalla, latujenteolla, lahjoituksilla ja myyjäisillä.

Suurin tulolähde on ollut kunnan avustus, joka on muodostunut perusavustuksesta ja kohdeavustuksesta. Perusavustuksen jakoperusteet painottavat toimintaa ja yhteiskunnallista merkitystä. Kohdeavustus määräytyy laskemalla tositteilla varmistettuja koulutus- ja leirikuluja. Hiihtäjät ovat olleet molemmissa avustusmuodoissa vahvoilla, koska sen hiihto- ja suunnistustoiminta on laajaa ja kaikkia kuntalaisia palvelevaa. Erityisesti arvostetaan latujen ylläpitoa, josta kunta maksaa seuralle erikseen korvauksia sovittavan tuntitaksan mukaan. Tilinpäätöksessä kunnan avustukset ovat muodostaneet tuloista reilun kolmasosan.

Kunnan avustus on tärkeä, mutta sen lisäksi myös muut tulot ovat välttämättömiä toiminnan järjestämiseksi. Veikkausasiamiestoiminta oli pitkän aikaa luotettava tulolähde. Kiitos kuuluu Helly Heikkiselle, Mirja Karppaselle ja Aarre Jaakkolalle. Kun Helly muutti 1989 Savon maille, tuli rahastonhoitajaksi Kari Karppanen. Joukon velimies hoiteli raha-asioita luotettavasti peräti 24 vuotta. Hän rakenteli seuralle myös omat kotisivut.

Paperinkeräyksiä järjestettiin joka syksy ja kevät niin kauan kuin se jollakin tavoin oli kannattavaa. Noin 15 % seuran tuloista koottiin keräämällä eri alueilta pari kertaa vuodessa noin 20-80 tonnia paperia. Joka alueelle nimettiin oma vastuuhenkilö. Joskus paperin vastaanotto oli nihkeää ja silloin koottiin tavaraa varastoon odotta-

maan parempia aikoja. Joskus saattoi tutun isännän heinälato tai aitta pullistella paperitavarasta. Seuralla oli lisäksi kolme laatikkoa, johon kuntalaiset saivat tuoda paperia omaan tahtiin.

Talkootoiminta on alkuvuosista lähtien ollut merkittävä tulolähde. Taloja on maalattu, saunojen lattioita valettu, puistoja haketettu, urheilukisoja eri yhteisöille järjestetty ja tienvarsia putsattu. Eräänä keväänä Destialta urakaksi saatu tienvarsien siivoaminen hieman arvelutti seuran johtoa, koska Tshernobylin ydinonnettomuuden tuoreiden laskeutumien pelättiin odottavan tievarsimaastoissa nuoria talkoolaisia.

Pieniä rahapuroja lirisi sieltä ja täältä. Myynnissä saattoi olla seura-asuja, suksipidikkeitä, pipoja, monoja ja mononsuojia. Hiihtotapahtumien mehunmyynti ja voitelupalvelu toivat kolikoita kassaan. Joskus saatiin lahjoituksiakin.

Merkittävä tulolähde oli vuosituhannen alusta alkaen kymmenen vuoden ajan Pirkkalan liikuntatalon palvelutoiminnasta kunnan maksama korvaus. Kunta osti palveluja Pirkkalan Urheilun Tuki ry:ltä. Viisi pirkkalaista urheiluseuraa olivat perustaneet yhdistyksen vuonna 2000 kunnan hyväksytyä seurojen tekemän hoitotarjouksen. Myöhemmin nimi muutettiin Pirkkalan Liikunta ry:ksi. Kuntosali- ja kahvilatoiminnan tulot tulivat yhdistykselle kokonaisuudessaan. Lisäksi kunta maksoi talon valvonnasta ja hoidosta erikseen sovitun korvauksen. Seurayhtymän ja kunnan välinen sopimus oli urheiluseuroille taloudellisesti varsin kannattava ja lähes riskitön. Lähtökoh- ta olikin, ettei tehtävä saa kuormittaa seuran taloutta eikä voimavaroja, vaan se hoidetaan erikseen palkatulla työvoimalla. Työstä haettiin voittoa.

Sopimus päättyi 2010, kun yhdistyksen hallituksessa oli erilaisia näkemyksiä toiminnan jatkamisesta. Kritiikin kohteeksi joutunut toiminnanjohtaja ja osa hallituksen jäsenistä erosivat. Pirkkalan Liikunta olisi ollut uudella miehityksellä halukas jatkamaan työtään, mutta kunta irtisanoi sopimuksen. Maksettuja hoitokorvauksia pidettiin ylimitoitettuina. Yhdistyksen toiminta ei kuitenkaan päättynyt, vaikka liikuntatalo oli jätettävä. Kunta oli myynyt sille aikaisemmin edullisesti talon kuntosalin välineistön, joka siirrettiin Loukonlahdesta vuokrattuihin tiloihin. Vuokrasopimuksen päättyttyä viisi vuotta

Av. pk. PIRKKALAN HIIHDOT Toivion koululla 4.2. klo 12.00.

VUOSIKOKOUS
Pirkkalan Hiihtäjien sääntömääräinen vuosikokous Toivion koululla 13.2. klo 18.00.
Tervetuloa.

TERVETTÄMENOA
LATURETKI 17 km
11.2. klo 8.30 — 13.00
Vapaa lähtö. Reitti kulkee Toivion koulu — Vähäjärvi valolatu — Killon Kesoil — Toivio. Em. paikoissa opaskartat. Ilmoittautuminen ainoastaan Toiviossa jossa myös huolto ja voidepalvelu. Osanottomaksu 10 mk, sisältää mehua, suolakurkkua, voidepalvelun ja osallistumisen arvontaan. Reitti merkattu oranssisilla opasteilla. Hiihtoterveisin PirHi

4.2.1989 Pirkkalainen

smyöhemmin Loukonlahden kuntosalitoiminta yhdistyksen osalta päättyi. Toimintaa jatketaan toistaiseksi Nokialla, jossa yhdistys vastaa Eden hotellin kuntosalin toiminnasta.

Rahan kuluttaminen ei ole ollut niin työlästä ja hankalaa kuin sen hankkiminen. Hiihtäjien tilinpäätökset osoittavat, että varainkäyttö on ollut tarkkaa ja urheiluseuran toiminta-ajatuksen mukaista. Suurimmat kulut ovat syntyneet leiri- ja valmennusmaksuista, hieman yli 10 000 euroa vuosittain. Samaa kokoluokkaa ovat kilpailukulut. Kalusto ja suunnistuskartat on haluttu pitää ajan tasalla ja ne ovat lohkaisseet oman osansa varoista. Koska enää ei ole säännöllistä tulolähdettä, vaati varainhankinta uurastusta ja kulupuoli säästäväisyyttä ja tarkkuutta. Ei hiihto ole juniorihiihtäjien perheillekään kovin halpa harrastus. Vapaan ja perinteisen hiihtovälineitten hankintakustannukset ovat melko tuntuvat.

Puheenjohtajat ja sihteerit 1988-2016

Puheenjohtaja

1988-2016 Jouko Karppanen

Sihteerit

1988-1996 Arja Hedin

1997-1998 Pirjo Giltig

1999-2003 Hannele Lopenen

2004-2010 Marita Riutta

2011-2013 Tuula Karinkanta

2014-2016 Joonas Kuisma

Nuorisovalmennus tuo tuloksia

HIHTOKOULUJA JA TEHORYHMIÄ

Seuran, koulujen, yhteisöjen ja pankkien hiihtokilpailuissa on la-
duilla runsaasti lapsia, joiden sivakoinnin rytmi, tasapaino tai not-
keus tarttuu seuravalmentajan silmään. Menestyminen avaa myös
vanhempien silmät ja korvat. Hiihtäjien hiihtokoulu tai ohjaus alkaa
kiinnostaa. Liitytään seuran jäseneksi. Yhteisharjoituksissa opetel-
laan perinteisen ja vapaan tyylin tekniikoita. Hankitaan seura-asuja,
kenties uusia välineitä ja keskustellaan seuran edustajien kanssa. Kun
paikalliset Hippohiihdot, Merita-hiihdot, Lusikkahiihdot, Hopea-
somman paikalliskilpailut tai koulun kisat eivät enää anna riittäviä
haasteita, pääsee juniori mittaamaan vauhtiaan isoimmissa koitok-
sissa. Kilpailupaikalla seuravetäjän huoltotoimet ja ohjeet ovat terve-
tulleita.

Hiihtäjät on opettanut satoja lapsia hiihtokouluissaan. Harva
on jatkanut hiihtoa numerolappu rinnassa lapsisarjoja pidemmälle.
Vielä harvemmassa on kehittynyt aikuissarjojen lylynlykkijä, mutta
niitäkin on useita. Useimmat ovat jatkaneet hiihtoa harrastuksena.
Silloin on seuratoiminta saavuttanut yhden tavoitteensa: hiihtoon

2006 vuoden Hopeasompa-viestit. Maiju Mäki lähettää matkaan Lotta Tuomisen.

Hippohiihdoista
2005 Emmi Palonen.

Hopeasomman loppukilpailuun matkalla 2011.
vas. Juho, Evert, Pauliina, Vili, Sonja, Eve ja Pyry.

Leikkihiihtokoulun Joulujuhlat Toivion koululla 2013.

Viides sija Aamulehden Nuorisoviestissä. Joukkue vas. Rosa Simola, Eetu Suvi-
nen, Rita Simola, Emil Piippo, Reea Simola, Juho Heikkinen ja Eveliina Piippo.

Julkujärven leiriltä 1990 Pekka Pakkasan ohjauksessa vas. Johanna Malmi, Nanna Ritala, Riikka Haimakainen, Mikko Havonen, Vesa Pitkänen, Kimmo Köppä ja Jani Levola.

suhtaudutaan myönteisesti. Kenties kevätauringon jo paistaessa lähdetään Pirkkalan ympärihiihtoon tai johonkin muuhun latutapahtumaan.

PEKKA PAKKANEN **latumies ja valmentaja**

Ilman Pekka Pakkasta Hiihtäjät ontuisi. Jotain olennaista puuttuisi, ehkä toinen käsi tai palanen toiminnan sielua. Pekka on yleensä paikalla, kun jotakin suunnitellaan tai tehdään. Puhetta riittää runsaasti ja usein miehen suupielessä kareilee hymynvirne.

Muutettuaan Pirkkalaan Pekka rakensi 1967 vaimonsa Eevan kanssa talon Toivioon Salomaantielle. Työpaikalta ja hiihtoladuilta tutut Karppasen Eikka ja Heikkisen Hanski asuivat samoilla kulmilla. Pekkaa ei tarvinnut suuremmin houkutella laduille, varsinkin kun hiihto oli koko perheen yhteinen harrastus. Hiihtokipinä oli alkanut hehkua jo kotipitäjässä Urjalassa. Pikkupoikana hän oli 1954 täpötäydessä Urjalan kirkossa seuraamassa hiihtokuningas Veikko Hakulisen

Eino Karppanen ja Pekka Pakkanen esittelevät seuran ensimmäisiä rullasuksia jollaisilla hiihrettiin 60-luvulla.

vihkitilaisuutta. Kultamitalimiehen hiihtokaverit muodostivat hääparille hiihtosauvoista kunniakujan kirkon eteen.

Pekka Pakkanen on vastannut 1980-luvulta lähtien lähes 30 vuotta Hiihtäjien nuorisovalmennuksesta. Pekalla on hiihtovalmennuksesta kokemuseräistä tietoa, mutta myös kosolti koulutuksen ja itseopiskelun kautta ammennettua asiantuntemusta. Hiihtäjänä hänet tunnettiin vauhdikkaana aloittajana ja pitkien lenkkien miehenä. Omaa kilpa-uraa tärkeämmäksi Pekka näki nuorten ohjauksen ja siihen työhön hän luonteeltaan rauhallisena ja iloisena sopi hyvin.

Avainasioita hänen mielestään ovat harjoittelun rytmitys, nousujohteisuus ja säännöllisyys. Viikko-ohjelmissa näkyy levon ja rasiituksen tasapainon korostus. Lihaskestävyyttä parannetaan kuntopiireillä, peruskestävyyttä pitkillä lenkeillä ja vauhtikestävyyttä maastossa yleensä valmentajan valvonnassa. Ohjelmassa saattaa jonkun päivän kohdalla olla vain yksi sana: talkoot. Valmennettavien on syytä tietää, mitä työtä on taustalla.

60-vuotta täyttänyttä Pekka Pakkasta onnittelevat Timo Lopperi ja Yrjö Stolze 2001.

Rullasuksiharjoitukset leirillä Nokiolla 1987. Edestä vas. Vesa Pitkänen, Sami Pitkänen, Kimmo Köppä, Ilkka Malmi, Rami Saarijärvi, Mika Simonen, Riikka Haimakainen, Katja Leinonen ja Pia Iltanen. Takana valmentaja Seppo Pitkänen.

Pekka pystyy jo parin harjoituksen jälkeen arvioimaan, kenestä saattaa tulla hyvä hiihtäjä. Hyvä motoriikka ja kyky kuljettaa suksea, saada se liukumaan pehmeästi, on olennaista. Joillakin hiihtäminen sujuu heti, toisilla harjoittelua tarvitaan enemmän. On harjoiteltava paljon ja monenlaisessa maastossa. Kun tekniikka opitaan, se pysyy selkäytimessä.

Pekan läheisin hiihtokaveri, vaimo Eeva sairastui 2000-luvun alussa. Pekka hoiti vaimoaan kotona yli kymmenen vuotta, aina hänen poismenoonsa asti.

Vielä tänään, omista vaikeista sairauksista toivuttuaan mies hiihtelee ja silmäilee Toivion latuja: ”Tuota mutkaa pitäisi parantaa, tuohon kiveen tarvittaisiin dynamiittia...” Jos talkooryhmää ei saada kokoon, Pekka hoitaa parannustyön itse. Käsistään taitavana hän on suunnitellut ja valmistanut monenlaisia laduntekolaitteita, joita on kopioitu naapurikuntiinkin. Laturhommat ja kilpailujen järjestelytehtävät ovat edelleen mieleisiä, mutta sen verran on ikä hiljentänyt vauhtia, ettei vaativaan valmennustyöhön ole enää mahdollisuutta.

Jotta harjoittelusta saataisiin paras lopputulos, perustettiin tasoryhmiä. Vuonna 1990 nimettiin kahdeksan nuoren erikoisryhmä, jossa

Tarja Turunen vastasi Hiihtäjien ensimmäisen naperohiihtokoulun toiminnasta. Tässä hän on Torstai-rasteilla Kranstolpassa.

Pekka toimi vastuuvetäjänä. Nuorempien ryhmiä ohjasivat Pirjo Välimäki, Timo Iltanen, Erika Hedin, Nanna Ritala ja Kirsi Välimäki. Erikisryhmään kuuluvat kilpailivat 14-16-ikäisten sarjoissa. Harjoituskertoja oli 4-6 kertaa viikossa. Leirejä pidettiin monessa paikassa, useimmiten kuitenkin Vatulassa ja Julkujärvellä. Uudella vuositu-
hannella leiripaikaksi vakiintui Porin seudun Hiihtäjien maja Jämällä. Jämin hiihtoputkessa käytiin hakemassa lumituntumaa peruskunto-
kaudella kuukausittain.

Uusia ohjaajia ja valmentajia koulutettiin koko ajan piirin, Hiihtoliiton ja liikuntatoimen kursseilla. 1990-luvun lopulla valmentajina ja ohjaajina toimivat Susanna Nieminen. Yrjö Stolze, Timo Lopperi, Seppo Pitkänen, Vesa Pitkänen ja Heikki Merikoski. Napero-hiihtokoulua järjestettiin 4-8-vuotiaille. Vetäjinä toimivat Tarja Turunen, Milana Lopperi, Elina Savolainen, Noona Lopperi ja Pekka Pakkanen.

Erityismaininta kuuluu Timo Lopperille, joka suoritti III tason valmentajatutkinnon ja hoiti keskeisiä valmentajatehtäviä 2000-luvulla pitkän jakson. Hän laati muun muassa halukkaille nuorille vuosisuunnitelman, joka tähtäsi menestymiseen Hopeasompakilpailuis-
sa. Myös Sirra Toivosen ohjaustaitoja ja järjestelykykyä arvostettiin korkealle. Paljon seuran hyväksi ovat työtä tehneet myös Lasse ja Raija Malmi, Antero Heikkinen ja Johanna Pitkänen. Kalevi Loponen ja Lasse Hedin olivat myös monessa mukana. Varsinkin silloin kuin heidän vaimonsa Hannele ja Arja toimivat sihteerinä seurassa ja lapset harrastivat hiihtoa.

Ryhmässä menestyivät parhaiten Riikka Haimakainen ja Kimmo Köppä, jotka kilpailivat Hopeasomman loppukilpailussa ja valittiin piirivalmentaja Eero Kaikkosen johtamaan valmennusryhmään. Myöhemmin pintaan nousivat Eetu Korhonen, Jorma Turunen, Juho Heikkinen, Eveliina Piippo ja Eevert Toivonen. Hiihtäjät valittiin useana vuonna TUL:n piirin parhaaksi nuorisohiihtoseuraksi. Hiihtoliiton luokituksessa seuran vuosisijoitus vaihteli 45-60 välillä. Luokitettuja hiihtoseuroja Suomessa on lähes 400.

2013 vuoden pronssi-
joukkue Hisussa.
Vas. Teemu Eerola,
Pyry Mustonen ja
Eevert Toivonen.

Parhaat nuorisohiihtäjät 1992 alkaen

1992	Mikko Havonen
1993	Timo-Jussi Jäppinen
1994	Timo-Jussi Jäppinen
1995	Jorma Turunen
1996	Jorma Turunen
1997	Jorma Turunen
1998	Marika Hara, Riina Jylhäsalu
1999	Elina Savolainen, Joonas Julkunen
2000	Riikka Merikoski, Markus Kallio
2001	Jenna Tarvainen, Eetu Korhonen
2002	Jenna Tarvainen, Eetu Korhonen
2003	Riikka Merikoski, Eetu Korhonen
2004	Markus Sinijärvi
2005	Markus Sinijärvi, Maiju Mäki
2006	Markus Sinijärvi, Alma Toivonen
2007	Markus Sinijärvi, Alma Toivonen
2008	Markus Sinijärvi, Alma Toivonen
2009	Markus Sinijärvi, Alma Toivonen
2010	Markus Sinijärvi, Alma Toivonen
2011	Eevert Toivonen, Eveliina Piippo
2012	Eveliina Piippo, Teemu Eerola
2013	Eveliina Piippo, Juho Heikkinen
2014	Eveliina Piippo, Juho Heikkinen
2015	Rosa Simola, Teemu Eerola
2016	Rosa Simola, Teemu Eerola

Mielenkiintoinen kysymys on, kuinka näiden 19 nuorisohiihtäjän urheilu-ura jatkui?

Jos tohditaan käyttää sanaa huippu-urheilija, niin kyseisen arvonimen joukosta on ansainnut selkeästi yksi ja pienin lisämaininnoin kolme. Marika Hara on huippu-urheilija ilman ehtoja. Eveliina Piipon, Markus Sinijärven ja Eevert Toivosen kohdalla sana on varuksellinen, koska urat toivottavasti ovat vielä nousuvaiheessa. Heillä on runsaasti kehittymisen potentiaalia. Lähivuodet näyttävät, mihin suuntaan mennään.

Lisäksi Hiihtäjissä alkuopit saanut haikkalainen Lauri Pyykönen täyttää loistavasti kriteerit. Hän hiihti kansainvälisellä tasolla ja oli Suomen edustushiihtäjä arvokisoissa. Lauri siirtyi jo 12-vuotiaana Tampereen Poliisi-Urheilijoihin, eikä ennättänyt saada Hiihtäjien nuorisohiihtäjän tittelä.

Myös Alma Toivonen ja Teemu Eerola ovat menestyneet kansallisella ja jopa kansainvälisellä tasolla. Alma Toivosen parhaat saavutukset ovat tulleet kartan ja kompassin kanssa. Teemu Eerola sijoittui 2016 SM-hiihtojen perinteisen 15 kilometrillä neljänneksi

Joonas Julkunen on toiminut monissa seuran vastuutehtävissä, kuten Hopeasompapääällikkönä ja ohjaajana. Rosa Simola on vasta väläyttänyt lahjojaan ja lähivuodet kertovat kuinka hän niitä käyttää.

LAURI PYYKÖNEN

lusikkahiihdoista olympiakisoihin

Lauri Pyykösen hiihtoura lähti liikkeelle Pirkkalan Hiihtäjien hiihtokoulusta, jonne äiti vei pojan tämän ollessa ensimmäisellä luokalla koulussa. Vuonna 1978 syntynyt Lauri hallitsi Pirkkalan kilpailujen poikasarjoja ennen Rami Tahkokorpea ja Mikko Havosta.

Lauri ja hänen vanhempansa arvelivat eteenpäin menon olevan luistavampaa isommassa seurassa. Koska aurinko ei paistanut uudessa seurassa, Tampereen Poliisi-Urheilijoissa yhtään kirkkaammin, siirtyi Lauri Tampereen Hiihtoseuraan. Siellä oli paljon nuoria hiihtäjiä, mutta tavoitteellinen, yksilöllinen valmennus oli ontuvaa. Parhaimpina vauhtivuosinaan Lauri edusti Vantaan Hiihtoseuraa.

Lauri Pyykönen sai hiihdon ensiopit Pirkkalan Hiihtäjiltä

Sammon urheilulukio on sopiva opiskelupaikka. Läsnaolopakko ei ollut tiukkaa ja lomaa sai leirejä ja kilpailuja varten tarpeen mukaan. Ylioppilaslakin saatuaan Lauri aloitti fysiikan ja matematiikan opinnot Jyväskylässä, mutta keskittyi ensisijaisesti hiihtoon. Kunnianhimoa ja haaveita riitti.

Pirkkalan mies nousi maajoukkueeseen 2001, jolloin hän voitti vapaan sprintin Suomen mestaruuden. Alko puoli vuosikymmentä kestänyt maapallon kiertäminen maailmancupeissa ja arvokisoissa. Menestys oli hyvä, mutta arvokisojen palkintokorokkeelle ei vauhti aivan riittänyt. Paras kausi oli 2003-04, jolloin hän sijoittui sprintin maailmancupissa kokonaiskilpailussa kolmanneksi. Paras arvokisatulokset tuli Torinon olympiakisoista 2006, jolloin hän ponnisteli Keijo Kurttilan kanssa parisprintin viidenneksi. Lauri sai valmennusohjeita uudelta päävalmentaja Reijo Jylhältä.

Hiihtouran vielä jatkuessa Lauri järjesteli tulevaisuuttaan. Vuonna

2005 hän perusti hiihtokaverinsa Teemu Kattilakosken kanssa vapaa-ajanjalkineita maahan tuovan yrityksen. Lopetettuaan hiihtouransa kolme vuotta myöhemmin, hän siirtyi yrityksensä työntekijäksi. Hiihtäjiä hän on tukenut urheilujuomien sponsoroinnilla.

Miehen talousasiantuntemusta arvostettiin ja hänet valittiin Suomen Maastohiihdon talous- ja markkinointiryhmään. Tehtävänä oli tervehdyttää hunningolle päässyt maastohiihdon talous. Asiat saatiin parempaan malliin parissa vuodessa.

Omaan hiihtouraansa Lauri on tyytyväinen. Hän taitaa olla edelleen Suomen parhaiten menestynyt miessprinttihiihtäjä. Omat rajat on koeteltu, eikä suurempia harmituksenaiheita jäänyt mieltä vaivamaan.

MARIKA HARA

polkupyöräsuunnistuksen maailmanmestari

Vuonna 1986 syntynyt, Hiihtäjien suunnistuskoulun kasvatti Marika Hara keskittyi hiihtosuunnistukseen ja polkupyöräsuunnistukseen. Hiihtäjissä teini-ikäisten tyttösuunnistajien porukka harveni vuosi vuodelta, mutta Marika tahtoi jatkaa. Kilpailijan luonne ja fyysinen lahjakkuus olivat tulleet esille. Täytyihän omat rajat selvittää. Marikan tukena oli isä, Mikko Hara, joka oli valmis käärisemään hihat, jos seurassa tarvittiin työmiestä.

Marikan seuraksi valikoitui laajaa suunnistustoimintaa pyörittävä Tampereen Koovee, jota edusti myös mainio suunnistaja ja hiihtosuunnistaja, luopioslainen Liisa Anttila. Menestystä on tullut 2000-luvun alusta alkaen sekä kotimaan että ulkomaiden koitoksissa. Paras vuosi taitaa olla 2012, jolloin Marika sai kuunnella palkintokorokkeella Maamme laulua tuon tuosta. Saaliina oli 3 MM-kultaa, 3 EM-kultaa ja 3 SM-kultaa. Marikan nimi on edelleen myös Hiihtäjien jäsenluettelossa. Hän on hiihtänyt muun muassa Hiihtäjien Hämeen Viestin joukkueessa.

EVELIINA PIIPPO

uudet ladut vaaramaisemissa

Haikkalainen Eveliina Piippo oli Hiihtäjissä toisen polven urheilija, sillä äiti kilpaili 1980-luvun alkupuolella Tarja Wellingin nimellä. Tarja kuului piirin naishiihtäjien parhaimmistoon.

Vuonna 1998 syntynyt Eveliina Piippo on voittanut 2016 Suomen mestaruuden N18 vapaan tyylin 5 kilometrillä ja hopeaa perinteisen 15 km:llä. Aikuisten 10 km:llä hän oli 9:s. Suomen mestaruusviesteissä hän oli mukana IF Åsarnan N20 kultatriossa. Kirkkaita SM-mitaleita on myös edelliseltä talvelta. Talven 2017 Eveliina avasi voittamalla Jämillä Suomen Cupin naisten 10 km:n kisan ja hankki edustuspaikan nuorten MM-hiihtoihin. Kotiintuomisina Yhdysvalloista Utahista olivat erinomaiset viides ja kahdeksas sijat. Kontiolahden ja Ylitornion SM-hiihdoissa maaliskuussa Eveliina osoitti lähestyvän vahvasti Suomen naishiihdon eliittiä.

Seuranvaihto tuli ajankohtaiseksi, kun pirkkalaisseurasta ikätoverit alkoivat huveta, eikä tasokasta viestijoukkuetta saatu kootua. Hopeasompaleirillä Eveliina tutustui IF Åsarnan nuoriin urheilijoihin, jotka houkuttelivat hänet oman seuran viestijoukkueeseen. Kieliesteitä ei ollut, sillä Eveliina oli käynyt Tampereella ruotsinkielistä koulua. Koska Eveliinaa kiinnosti hiihto ja kova harjoittelu, vaihtuivat hämäläiset vähälumiset hiihtomaastot otollisempiin Kainuun lumisiin vaaramaisemiin. Opiskelu jatkui Sotkamon urheilulukiossa.

Eveliina kuuluu Hiihtoliiton haastajaryhmään

eli B-maajoukkueeseen. Häneltä toivotaan lähivuosina läpimurtoa Suomen naisten edustusjoukkueeseen. Oli luonnollista, että hieman vieraasta kruununpyyläisseurasta Eveliina siirtyi Vuokatti Ski Teamin hiihtäjäksi. Vuokattilaisseuran jäseneksi ei tulla noin vain, mutta seuran manageri Hannu Koivusalo hyväksyi Pirkkalan neidon mielellään eliittiseuraan. Menestyksen pohjat oli luotu Pirkkalassa.

Eveliina oli mukana, kun Timo Lopperi ja Sirra Toivonen vetivät Pirkkalassa ala-asteikäisten saliharjoituksia. Heidän lisäksi Pekka Pakkanen ja Joonas Julkunen ohjasivat Lastenajanvuorella, sauvarinneharjoituksia. Yhteisharjoituksia oli 3-4 kertaa viikossa. Syksyn leirit Jämällä ja Leppävirralla sekä joulukuun lumileiri Luostolla olivat vuoden kohokohtia. Niitä Eveliinakin odotti. Leirillä pääsi illalla harjoitusten jälkeen mylläämään ja pelleilemään. Jos tuli koti-ikävä, Toivosen Alman vieressä oli turvallista nukkua. Eveliinan mielestä Hiihtäjissä oli lämmin ja hyvä henki. Ystävyys monen seurakaverin, kuten Sonja Julkusen, Ronja Kontkasan, Annika Pajulan ja Pauliina Pitkäsen kanssa on edelleen vahva.

Harjoittelu Vuokatissa on kovaa ja monipuolista. Valmentaja Ville Oksasen laatimissa ohjelmissa on juoksua, rullahiihtoa, sauvajuoksua, uintia ja voimaharjoittelua. Treenaus voi seurannasta huolimatta olla joskus levon ja rasiituksen suhteen epätasapainossa ja seurauksena on ylikunto tai sairastelukierre. Niistäkin Eveliinalla on kokemuksia. Usein Eve on joukon keskipiste ja hauskuuttaja, mutta joskus tuntuu hyvältä vetäytyä sivuun, kätkeytyä, olla yksin. Kestävyysurheilijan on pärjättävä itsensä kanssa.

MARKUS SINIJÄRVI omien ratkaisujen mies

Nuorten sarjojen moninkertainen Suomen mestari Markus Sinijärvi urheili Hiihtäjissä yli 15 vuotta. Äiti huolehti, että poika sai jo kolmevuotiaana hiihto-opetusta seuran naperohiihtokoulussa. Sorkkalan kylältä lähdettiin nappulakisoihin, vaikka hiihto ei ollut pienen pojan suosikkilaji. Se oli yksi laji monien joukossa.

Käydessään Hyrsingin koulun alaluokkia Markus alkoi pärjätä.

Rentoa meininkiä saappaanheitto-kisoissa. Markku Lahti, Pekka Pakkanen, Joonas Julkunen ja Sirra Toivonen kuuntelevat Markus Sinijärven kuulumisia.

Vuonna 2001 hän voitti kymmenvuotisten nappulahiihtojen kaikki neljä osakilpailua. Markus Stolze ja Juha-Matti Nyman olivat kovia kilpakumppaneita. Hiihto ei edelleenkään ollut tärkein laji, mutta äidin aktiivisuus sai pojan pysymään hiihtoladuilla. Tilanne muuttui, kun myös suunnistuksesta innostunut 12-vuotias Markus valittiin seuran suunnistusjaostoon.

Kestävyysurheilun ydin alkoi kirkastua. Harjoittelu alkoi kiehtoa ja seuraavana talvena sukki kulki entistä paremmin. SM-kilpailuissa Rantasalmella Markus saavutti M13-sarjassa seitsemännen sijan. Saavutus oli Hiihtäjien historian paras sijoitus nuorissa. Myös rasti löytyivät hyvin ja hiihtopalkintojen seuraksi tuli suunnistuksen aluemestaruusmitaleja. Myös muut lajit pysyivät onneksi mukana. Monipuolinen liikunta takasi, että Markuksen

elimistöön tuli kestävyuden lisäksi myös voimaa, nopeutta ja elasti-
suutta.

Latu oli auki ja se kutsui. Vuonna 2005 Markus palkittiin Hämeen parhaana nuorisohiihtäjänä. Kaksi vuotta myöhemmin Markus hiihti elämänsä ensimmäiseen Suomen mestaruuteen Ylitornion Aavasak-
salla. Voitto 16-vuotiaiden kahdeksalla kilometrillä tuli 15 sekunnin erolla kisan kakkoseen. Vuonna 2009 Sorkkalan nuori mies voitti Rovaniemellä nuorten sprintin Suomen mestaruuden. Kun seuraavan tal-
ven 20-vuotiaiden yhdistelmähihdossa Markuksen kaulaan ripustetiin SM- pronssimitali, alkoi vaikuttaa, että nuorten MM-kisapaikka on lähellä.

Markus harjoitteli omin opein armeijaikänsä asti. Seuran leirit ja myöhemmin alueleirit olivat hyödyllisiä. Keskustelut Pekka Pakkasen kanssa varmistivat oikeaa linjaa ja hän itsekin tutkisteli urheilufysio-
logiaa. Myös äiti oli perehtynyt valmennusasioihin ja osasi tarvittaessa sanoa mielipiteensä. Hän voiteli Markuksen sukset ennen kilpailuja. Hyvää seurahenkeä osoittaa, että Markus on ollut edelleen valmis oh-
jaamaan seuran hiihtokouluissa sekä lapsia että aikuisia.

Kun Markus 18-vuotiaana valittiin Hiihtoliiton Pohjola- ja St1-
ryhmään, hän sai henkilökohtaiseksi valmentajakseen Krista Pärmä-
koskeakin valmentavan Matti Haaviston. Valmennussuhde kesti muu-
taman vuoden. Sen jälkeen Markus on itse hoitanut harjoittelunsa
suunnittelun. Rakennustöitä oli tehtävä, jotta pääosin omalle kontolle
tulleet valmennuskulut saisi hoidettua. Omia yritysvirittelyjäkin on,
mutta niiden aktivoimisaika tulee myöhemmin. Hiihtäjien tukea Mar-
kus arvostaa: ”Karppasen Jokke hoiteli asioitani enemmän kuin osasin
odottaa”.

Vaikutti, että Markuksen näytöt riittäisivät nuorten MM-kisoihin,
mutta varmaa se ei ollut. Muut ehdolla olevat hiihtäjät olivat isoista
seuroista, joilla oli vaikutusvaltaa valintoihin. Markuksella ei ollut
puolesta puhujaa. Parantaakseen asemaansa, Markus päätti siirtyä
Valkeakosken Hakaan, jonka taustaaminenssi Antero Kekkonen oli yli
puoli vuosisataa huolehtinut, että Haka on Hämeen ykkösseura, joka
huomataan. Seuranvaihto kannatti, vaikka Markus koki sen vaikeaksi.
Hämeen Hiihdon puheenjohtaja, hakalainen Ari Nurminen huolehti,
että Markus sai nousta kisakoneeseen.

Armeijan jälkeisistä vuosia Markus kuvailee vaikeiksi, mutta an-
toisiksi:

”Opiskelu jäi hiihdon vuoksi ja se on hiukan vaivannut. Päätin
keskittyä hiihtoon. Minulla oli vähän säästöjä ja halusin käyttää ne
valmennukseen. Noin kymmentuhatta euroa kului vuodessa. Siirty-
minen yleiseen sarjaan oli vaikea. Elin jonkinlaista kriisivaihetta. Silti
hiihtoon keskittyminen ei kaduta, päinvastoin. Panostus kannatti. Kie-
litaitoni ei ollut kummoinen. Koulussa eivät kielet kiinnostaneet, ma-
tematiikka sen sijaan kyllä. Ympäri maailmaa, Kiinaa myöten, olen
kiertänyt ja hyvin tullut ymmärretyksi. Urheilu on avannut paljon
uusia portteja. Ihmissuhteet ovat kunnossa ja tunnen itseni varmaksi
ja sosiaaliseksi. On syntynyt monia kestäviä ihmissuhteita. Iivo Niska-
nen ja Risto-Matti Hakola ovat samaa ikäluokkaa. Kun kuljen heidän
kanssaan, saan olla rauhassa, mutta he joutuvat koko ajan pysähte-
lemään lausuntoja antamaan ja vastailemaan kysymyksiin. Minua ei
tunne kukaan.”

Hiihtokaudella 2016-2017 Markus hiihtää lähellä kansallista kär-
keä. Seura vaihtui vielä kerran. Vantaan Hiihtoseuraan on keräytynyt
useita huippuhiihtäjiä. Markus arvelee, että hän on ehdolla seuran yk-
kösviestijoukkueeseen, mutta samantasoisia tarjokkaita on muitakin.
Markus ajattelee seuranvaihdon olevan kokeilu, löytyykö vielä uutta
latumotivaatiota. Harjoittelumäärä on puolittunut aikaisemmista
talvista. Vahva pohja kuitenkin kestää pari vuotta ennen kuin perus-
kestävyys alkaa rakoilla. Normaalimatalla tarvittavan minuutin pa-
rantaminen vaatisi kovaa työtä. Markus epäilee, onko hänellä siihen
edellytyksiä. Tukirenkaan pitäisi olla kunnossa.

EVERT TOIVONEN **monilahjakkuus**

Pirkkalan Hiihtäjien hiihtokoulun ja sarjahiihtojen kautta hiihtohar-
rastuksen pariin tullut Evert Toivonen on arvokisamitaleilla mitaten
parhaiten menestynyt urheilija kautta aikojen Pirkkalan Hiihtäjillä.
Sinnikkyytensä Evert näytti jo 4-vuotiaana hiihtämällä kilpaa Toivi-
on koululla sarjassa alle 6 vuotta ilman sauvoja vaikka äitinsä Sirra

Kuva: Stein Arne Negård

Evert Toivonen MM-kisoissa Norjassa hiihtosuunnistamassa kohti seuraavaa rastia 2015.

Toivonen niitä kovasti tyrkytti pojalleen. Monilahjakkaana ja kovana harjoittelijana Evertin palkintokaappiin on ripustettu useita SM-mitaleja suunnistuksesta Kangasalan SK:n riveissä. Hiihto ja hiihtosuunnistus kuuluvat myös hänen lajivalikoimaansa, joissa hän edustaa edelleen Pirkkalan Hiihtäjiä. Hiihdossa hän lukeutuu ikäluokkansa kärkikaartiin Pirkanmaalla. Nämä kaksi lajia kun yhdistetään niin hiihtosuunnistuksessa on lupa olettaa menestystä ja näin onkin käynyt. Useiden Suomen mestaruuksien lisäksi Evert Toivonen on voittanut H17 sarjassa kolme pronssia Euroopan mestaruuskilpailuissa. 2016 18-vuotias Evert Toivonen saavutti MM-kisoissa sijoitukset 5, 7 ja 9:n sekä viestin hopeamitalin sarjassa H20.

Tällä hetkellä Evert suorittaa varusmiespalvelustaan Santahaminan RUK:ssa.

Uutta vuosituhatta eteenpäin

UUSI LAJI, SALIBANDY

Toivion koulun ympäristö on ollut mieluisa ajanviettopaikka kylän poikaporukoille. Kun piha-alueen liikuntapaikat ja muut virikkeet eivät jaksaneet kiehtoa riittävästi, ehdotti koulun kiinteistöhoitajana poikien ”roikkumista” seurallut Jouko Karppanen salibandytoiminnan aloittamista. Organisoitu toiminta kiinnosti poikajoukkoa heti. Vuonna 1995 perustettiin Toivio Ducks, varattiin salivuoroja ja ilmoitaututtiin Hämeen alueen 6-divisioonaan. Ducks toimi Hiihtäjien sisällä, joten järjestöbyrokratia voitiin minimoida. Alkuvuosina

Toivio Ducksin pelaajat 1996 loppuvuodesta. Takana vas. Joni Laitinen, Timo Leinonen, Niko Tamminen, Tero Lahtinen, Ville Maatsalo, Olli Vesanto, Marko Välimäki. Edessä Joni Nieminen, Timo Mustalahti, Miika Tamminen, Mika Karppanen, Asko Andersson sekä maalivahtit Krisse Salo ja Tomi Myyrä.

valmennuksen vetovastuussa oli Esa Johansson.

Niko Tamminen, Tero Lahtinen ja Petri Simonen jatkoivat toiminnan vetämistä. Välillä on voitettu ja usein hävitty sarjapelejä, mutta peli-intoa on riittänyt. Pelaaminen alimmissa divareissa on piisannut mainiosti, eikä nousuhaaveita yläsarjoihin elätellä. Pelivuo-roja on ollut liikuntatalolla ja Nuolialan koululla. Suurin osa pelimiehistä on seuran entisiä tai nykyisiä hiihtäjiä ja suunnistajia. Nykyisin päävetäjänä on pitkään mukana ollut Niko Tamminen.

Salibandy on täyttänyt seurassa hyvin tietyn ryhmän liikuntatarpeita. Koska Ducks ei ole liiemmin halunnut mennä pääseuran rauhassille, on varoja kilpailumatkoihin ja välineisiin hankittu itse. Jos hieman halutaan rintaa pullistaa ja tarkkoja ollaan, niin Toivio Ducks on Pirkkalan salibandyn pioneeri, lajitoiminnan aloittaja yli 20 vuotta sitten.

JOTAKIN ON MUUTTUMASSA

Koko 2000-luvun ensimmäisen ja toisen vuosikymmenen Pirkkalan Hiihtäjät on elänyt toimeliasta aikaa. Talvisin on järjestetty hiihtokouluja ja lumien sulettua on perehdytty suunnistamisen oppeihin. Osaamista ja kuntoa on mitattu omissa ja muiden järjestämissä kilpailuissa. On menestytty, mutta välillä myös sukellettu. Seuran pulssi on sykkinyt hyvällä rytmillä, mutta silti seuran johtohenkilöt ovat seuranneet ajan kulkua mieteliäinä ja huolestuneinakin. Jotakin on muuttumassa.

Valmennustoiminta on eräs seuratoiminnan mittari. Jos valmentajia on riittävästi ja työ laadukasta, tulokset näkyvät pian menestyksenä. Kun Pekka Pakkanen siirtyi valmentajan tehtävistä taustalle, otti Timo Lopperi vastuuta. Kun Lopperi puolestaan jäi sivuun, jaettiin ohjauksen ja valmennuksen töitä Jouni Simolalle, Sari Valorinnalle, Vesa Pitkäselle sekä Joonas ja Pasi Julkuselle. Viime vuosina on saatu käyttää kahden Pirkkalassa asuvan kestävyysurheilijan, Raino Pesun ja Henri Vähä-Ypyän tietotaitoja hyväksi. Vuonna 1972 syntynyt Raino Pesu on voittanut muun muassa 1998 hiihtosuunnistuksen maailmanmestaruuden. Henri Vähä-Ypyä tunnetaan monen kestävyyslajin

Seura on historiansa aikana ollut järjestämässä satoja erilaisia kuntotapahtumia kuntalaisille. Pirkkalan Hölkän startti on juuri tapahtunut. Hiihtäjien kanssa järjestelyistä vastaa Viimeiset pirkkalaiset -kestävyysjuoksuseura.

*37-kertainen Pirkkala-
kierroksen menijä
Lauri Kuusniemi.*

*2002 vuoden Hopeasompahiihtäjä Jorma Turunen
ja vuoden seuralainen Markku Petterqvist.*

urheilijana, mutta parhaat menestykset ovat tulleet triathlonissa. Rannen ja Henkan kanssa valmennuksesta ovat vastanneet viime vuosina myös Kai Samposalo ja Sirra Toivonen.

Leirit ovat tiukkoja oppimisen ja kehittymisen jaksoja. Hiihtäjien leiriohjelmassa odotetuin on Lapin leiri joulukuussa. Bussi pakataan täyteen nuoria hiihtäjiä, ohjaajia, hiihtovälineitä sekä huolto- ja

ruokatarvikkeita. Vastuun valmennuksesta kantoivat Timo Lopperi, Pekka Pakkanen, Sirra Toivonen ja Joonas Julkunen apuvalmentajien avustuksella. Pirjo Välimäki on tehnyt ruokailuista tarkan suunnitelman, jota Sirkka Sinijärvi, Johanna Pitkänen ja Päivi Palonen perillä noudattavat. Huoltoryhmän kokoonpanossa on luonnollisesti vaihtelua vuosittain. Suuri osa ravinnosta koostuu puolivalmisteista tai valmiista ruoista. Alle 10 euron päivähinnalla on ruokittu yksi leiriläinen asianmukaisesti. Leirilääkärinä oli usein mukana lupsakka ja sanavalmis Topi Piippo joka huolehti leiriläisten terveydestä. Siviilisäkin lääkäriammattia harjoittavan Topin apua usein tarvittiin.

Vähälumiset talvet tuovat seurajohtajan otsalle rypyjä. Hiihtämään päästään kunnolla vasta tammikuussa, jos silloinkaan. Viime talvet ovat olleet niin onnettomia, ettei hiihtokouluja ole saatu kunnolla toimimaan. Tämä heijastuu pian osanottajien niukkuutena hiihtokilpailuissa ja -tapahtumissa. Latujen teko ja kunnossapito on myös hankalaa. Hiihtoseuralle lumen puute on kohtalokasta. Odotetaan seuraavia talvia, vai voisiko jotakin asian auttamiseksi tehdä?

Tarvittaisiin lumetusta ja varastolunta, jotta laduille päästäisiin huonoinakin talvina.

Vuonna 2008 Hiihtäjät esitti lumen varastointia Vähäjärven maastoon. Lumentekovälineiden vuokrausta tai ostoa ja kasaamispaikkoja suunniteltiin. Tutkittiin voiko Vähäjärven vettä käyttää lumentekoon. Reitti Vähäjärveltä Sienimetsäntien päähän voitaisiin lumettaa, jolloin 2,4 kilometrin latu olisi hiihdettävissä pitkän jakson syksystä keväeseen. Suunnitelmat herättivät myönteistä kiinnostusta ja niitä käsiteltiin kunnanhallituksessa. Liikuntapaikkojen esimies Kari Koskinen laski kustannusarvion, jonka mukaan korkeapainepumpun ja kahden lumitykin hankinta maksaisi 50 000 euroa. Monet päättäjät näkivät hankkeen paitsi kalliina myös turhana ja aloitteen jatkokeskustelu lopetettiin. Hiihtäjien puheenjohtaja Jouko Karppanen ei ole asiaa unohtanut. Uusi esitys on tulossa, sanoo Karppanen, joka itse kuuluu tänään kunnanhallitukseen ja -valtuustoon. Aika on kypsytännyt asiaa, eritoten kun naapurikunnissa jo touhutaan tekolumien kanssa hyvällä menestyksellä.

Huolestuttavaa on vapaaehtoistyön väheneminen. Seuran alkuvuosina tilanne oli parempi. Monet Hiihtäjien jäsenet olivat muutta-

2011 Luoston leiriläiset ryhmäkuvassa.

Palkittuja hiihtäjiä talven 2001 jälkeen. Kuvassa vas. Karo Saarinen, Markus Sinijärvi, Heidi Laitinen, Jenna Tarvainen ja Eetu Korhonen.

neet maalta töihin Tampereelle. Heille talkootyö oli tuttua. Nuoremman, some-sukupolven elämäntahti on kiihkeämpää. Vaihtoehtoja vapaa-ajanviettoon on runsaasti. Jos pyydetään, niin seuran hyväksi voi tehdä jotakin silloin tällöin, mutta ei jatkuvasti. Vanha talkoohenki huokuu enää vain kituliaasti.

Löydä leikki-hiihtokouluissa aktiivihiihtäjät ovat toimineet ohjaajina. Työ on innostavaa ja antaa samalla tietoa omista ohjaustaidoista. Liikunnanohjaaja Pia Nykäsen johtamissa jopa sadan lapsen hiihtokouluissa ovat taitoja opettaneet muun muassa Sari Valorinta,

Pauliina Pitkäsen tyylittelyä kevähangilla 2012.

Tarja Piippo, Päivi Palonen, Joonas Kuisma, Sonja Julkunen, Pauliina Pitkänen, Samuli Valkama, Ronja Kontkanen, Annika Pajula, Eveliina Piippo ja Jenna Nykänen. Myös lasten vanhemmat ovat olleet hienosti mukana avustajina ja kannustajina.

Kilpahiihtoon tähtäävien valmennukseen tarvittaisiin erityisesti uusia ihmisiä, joita seura mielellään kouluttaisi. Tosiasia on kuitenkin, että suomalainen valmentajakoulutus on huonossa jamassa. Selkeä valmentajan uralle johtava koulutusjärjestelmä puuttuu. Järjestelmän hoitaminen kuuluisi liitoille, alueille ja piireille, mutta ne eivät ole ottaneet vastuuta täysimittaisesti. Ennen kouluttaminen oli vaivatonta ja notkeaa, nyt valot on sammutettu.

HIIHDON LÄHETILÄS

Pirkkalan Hiihtäjien asema kasvattajaseurana ja liikuntapaikkojen kehittäjänä on vakiintunut. Seura on kasvattanut runsaasti aktiivisia

liikkujia ja jopa maailman huipulla kilpailleita hiihtäjiä ja suunnistajia. Seuran ikonit Jouko Karppanen ja Pekka Pakkanen tietävät tehtävänsä ja asemansa. Isoihin mittoihin eivät seuran voimavarat riitä, mutta eteenpäin voidaan ja halutaan ponnistella. Viidenkymmenen vuoden aikana on tehty paljon tuloksekasta työtä. Työn arvo tunnustetaan.

Vuonna 2010 kunnan itsenäisyysjuhlassa pormestari Helena Rissanen ja kuntaneuvos Jukkamatti Hiltunen luovuttivat Pirkkalapalkinnon Hiihtäjien edustajille Jouko Karppaselle, Tarja Piipolle ja Markku Lahdelle. Palkinto myönnettiin Pirkkalan hyväksi tehdystä monipuolisesta kansanterveystyöstä.

Vaikka hiihdon harrastaminen on selvitysten mukaan lisääntynyt vuosituhannen vaihteesta, ei se ole näkynyt kilpahiihdossa. Osanottajia erityisesti nuorten sarjoissa on vähän. Piirinmestaruushiihdoissa on osanottajapulaa. Lasten sarjoissa on vipinää, eivätkä aikuiset suksijatkaan ole loppumassa, mutta teini-ikäisten sarjoissa kärsitään anemiamia.

Lähes kaikki Hiihtäjien hiihdossa tai suunnistuksessa menestyksen porteille nousseet nuoret ovat vaihtaneet seuraa. Kun seuraa vaihdetaan jo lapsuusiässä, ratkaisun tekijöinä ovat vanhemmat. Heillä on näkemyksensä tulevaisuudesta. Nuorten kohdalla vaikuttaa kaveripiiri, viestiporukoiden kokoamiset ja joskus toisen seuran houkuttimet. Edustustehtäviin nousseiden kohdalla puhutaan jo kaupallisista tekijöistä kuten sponsoreista, pooleista, promootoreista ja managereista. Perinteistä seuratyötä tekevä Hiihtäjät ei pysty kilpailemaan kaupallisilla areenoilla. ”Kaikki rahat kuluisivat yhden huipun pitämiseen”, toteavat Jouko Karppanen ja Pekka Pakkanen. Toisaalta he tietävät, että huippu-urheilijan kulut maksetaan pääosin muualta kuin seuran kukkarosta. Kyllä yksikin tähti ja esikuva piristäisi seuratoimintaa.

Kun ilmoitus seuran vaihdosta tulee, ei seuralla ole koskaan ollut mitään vaateita urheilijalle eikä uudelle seuralle. Ei, vaikka urheilijan eteen työtä on tehty ja rahaa panostettu mittavasti. Hänelle toivotaan menestystä.

Tosiasia on, että seuran vaihdon jälkeen vain harvan urheilu-ura on jatkunut nousujohteisesti. Uudessa seurassa ei kaikki olekaan niin

kiiltävää, kuin on näyttänyt. Kotiutuminen, usein etäiseen seurayhteisöön on hidasta. Totta on myös, että kehittymistä voivat jarruttaa elämään kuuluvat normaalit asiat, kuten opiskelu, armeija, työ ja perheen perustaminen.

Hiihtoseurat joutuvat kilpailemaan suosioista joukkuelajien ja erityisesti sisälajien kanssa. Sisähallit ovat urheilijoiden ja katsojien mieleen. Vaikka kaupungistunut elämäntapa suosii ryhmäliikuntaa, pysyy hiihdon asema suomalaisena perusliikuntana silti korkealla. Onhan hiihto fysiologisesti monipuolista, sopii kaikenikäisille ja lisäksi välineet ja latureitit ovat takavuusia parempia.

Hiihtäjien toinen päälaji suunnistus omaa myös piirteitä, joita monet pitävät vahvuuksina: harrastetaan kesällä, ei maksa paljon, vaatii henkistä vireyttä ja tapahtuu pääosin metsässä.

Pirkkalan Hiihtäjät kokee elävänsä murroskautta. Kellutaan, väliin sukelletaan, mutta työtä jatketaan. Seuran puheenjohtaja Jouko Karppanen kiteyttää seuransa tehtävän: ”Hiihtäjät on hiihdon lähettiläs”.

PIRKKALAN
HIIHTÄJÄT

Hiihto | Suunnistus | Salibandy